

SKUTEČNĚJŠÍ NEŽ
SKUTEČNOST
Hyperrealismus v české malbě

PROFIL

Miroslav Kindl

Nikdo neumí nebe lépe než Holanďani

**Výstava křesťanského kultu
je přitažlivá i pro nevěřící**

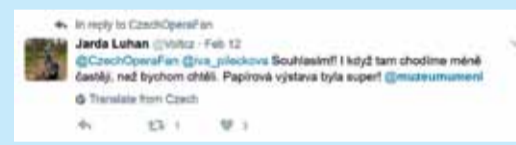
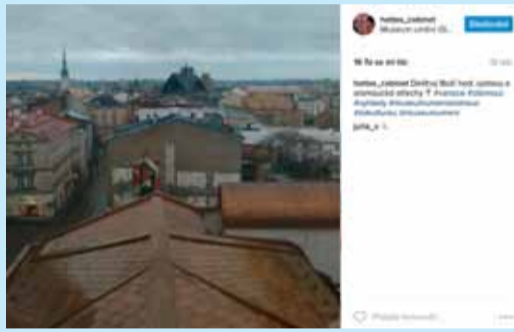
ROZHOVOR

Michal Ožibko

Obraz je buď dobrý, nebo špatný

#muzeumumeni

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC

patří k nejvýznamnějším institucím svého druhu v České republice. Představuje výtvarnou kulturu od nejstarších dob po současnost. Zřizovatelem Muzea umění Olomouc je Ministerstvo kultury České republiky. Významně je podporuje Olomoucký kraj a Statutární město Olomouc.

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

Denisova 47, Olomouc

ARCIDIEČZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Václavské náměstí 3, Olomouc

ARCIDIEČZNÍ MUZEUM KROMĚŘIŽ

Sněmovní náměstí 1, Kroměříž / Arcibiskupský zámek

OTEVÍRACÍ DOBA

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
ARCIDIEČZNÍ MUZEUM OLOMOUC
út – ne 10 – 18 hodin

ARCIDIEČZNÍ MUZEUM KROMĚŘIŽ
(duben – říjen)

Každou neděli vstup volný.
Každou první středu v měsíci
vstup volný od 18.00 do 20.00 hodin.

SAMOSTATNÉ VSTUPNÉ

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
ARCIDIEČZNÍ MUZEUM OLOMOUC
Základní: 70 Kč | Snížené: 35 Kč
Rodinné: 140 Kč (2 dospělí +1–3 děti 6–18 let)

SPOLEČNÉ VSTUPNÉ DO OBOU OBJEKTŮ
Základní: 100 Kč | Snížené: 50 Kč
Rodinné: 230 Kč | Školní skupiny: 10 Kč/os.

VSTUPNÉ DO OBJEKTŮ DUCHOVNÍ OSY MORAVY – D.O.M.

VELKÝ OKRUH
ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC
ARCIDIEČZNÍ MUZEUM OLOMOUC
ARCIBISKUPSKÝ ZÁMEK V KROMĚŘIŽI
(REPREZENTAČNÍ SÁLY, ZÁMECKÁ OBRAZÁRNA)

Základní vstupné: 180 Kč
Snížené vstupné (studenti, senioři): 120 Kč
Rodinné vstupné: 420 Kč
Vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů po dobu jednoho kalendářního roku.

MALÝ OKRUH
ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC
ARCIDIEČZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Základní vstupné: 100 Kč
Snížené vstupné (studenti, senioři): 50 Kč
Rodinné vstupné: 230 Kč
vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů po dobu dvou dnů

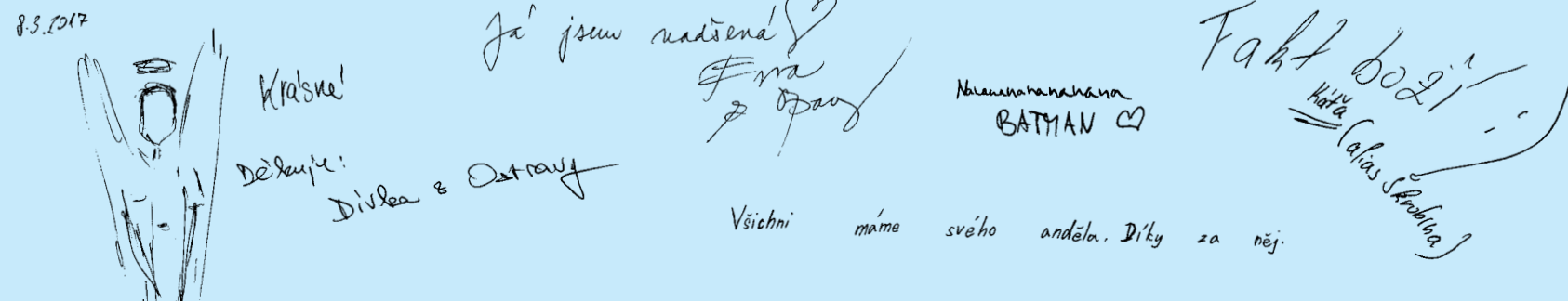
Informace/pokladna: 585 514 241
www.olmuart.cz

OBSAH

- 4 **Skutečnější než skutečnost**
Hyperrealismus v české malbě
- 9 PROFIL
Miroslav Kindl
Nikdo neumí nebe lépe než Holanďani
- 13 Výstavu o akčním umění zahájila performance se zelím
- 16 **Třicet let života s Hölzelem**
- 18 Krátce – Bratři Reynkové / Bilance / Art Brut Film / Poprvé
- 19 Na zámku v Kroměříži vznikl nový Kabinet grafiky
- 20 Hortus Magicus 2017
- 21 Pod kůží Marsya
- 22 **Výstava křesťanského kultu je přitažlivá i pro nevěřící**
- 24 I architektura má svou domovskou scénu
- 25 Mistři české fotografické avantgardy v Sofii
- 26 Madona s rouškou bude do konce června v Londýně
- 27 Fenomén Ateliér papír a kniha má reprízu na Slovensku
- 27 Moskva: Vstříc budoucnosti
- 28 Kalendárium
- 29 ROZHOVOR
Michal Ožibko
„Obraz je buď dobrý, nebo špatný“
- 33 Spolek přátel – výlety za uměním i obrazárna v kině
- 34 Oživení muzea
- 34 Kavárnu rozšuměla andělská křídla
- 36 Divadlo hudby uvede
- 37 Pohádky od jara do léta
- 38 Muzeum dětem – Raketa / Čárka a koulek

z návštěvní knihy

muzeion
časopis Muzea umění Olomouc
čtvrtletník – číslo 2/2017
Vydává: Muzeum umění Olomouc,
Denisova 47, 771 11 Olomouc | IČ: 75079950
Redakce: Petr Bieleš, Pavel Konečný
Telefon: 585 514 282 | e-mail: pr@olmuart.cz

Foto: Tereza Hrubá, Markéta Ondrušková, Zdeněk Sodoma, Kamil Zajíček, Gabriela Elbelová, Lenka Havelková, Radoslav Ondrašovič, Ivo Chupetlovský, Tomáš Pospěch, Veronika Šmídová, Petr Neubert, Tatiana Gontar
Grafická úprava / předtisková příprava: Petr Šmalec
Registrace MK ČR E 22322 | ISSN 2464-5710
Tisk: PROFI-TISK GROUP s.r.o., Krakovská 14, Olomouc
Náklad: 1000 ks | Neprodejné

Vytisknuto na recyklovaném papíru.
Titulní strana: Ateliér malby a kresby Katedry výtvarné výchovy PdF UP, Barbora Boráková a Ondřej Moučka. Foto: Zdeněk Sodoma
Máte-li zájem dostávat časopis pravidelně, staňte se členem Spolku přátel Muzea umění Olomouc.

Zdeněk Daněk, Choltická obora před revitalizací, Jehla, 2015

Fascinace skutečností Hyperrealismus v české malbě

Vydalo: Muzeum umění

Olomouc, 2017

Editorka: Barbora Kundračíková

Grafická úprava: Michal Ožibko,

Petr Šmalec

Flexo vazba, 286 stran

je ovlivněna i současná vizuální kultura. Od konce osmnáctého století totiž není umělecké dílo, obraz, hodnoceno jako nápodoba skutečnosti, ale jakožto výraz poměru člověka ke světu, který každý vnímá zcela subjektivně," vysvětlila Kundračíková. Proto hraje tak důležitou roli médium, které si umělec volí, proto jsou na dílo také kladeny tak vysoké nároky co do intenzity a objevnosti, a proto postupně jeho spojení se skutečností mizí. „Hyperrealismus se tímto inspiruje, intenzity či exprese však nedosahuje záznamem prožitku, ale právě jeho absencí – obraz prezentuje věc jako věc, často v ostrém detailu, ve vysokém rozlišení, v dokonale přesném malířském záznamu její vizuální podoby. Proto se tak často hovoří o adopci principů fotografie, respektive míšení médií či vizuálních tradic a cíleném obnovení vztahu malby k realitě," dodala kurátorka. V určitém smyslu se návrat malby může zdát jako největší revoluce druhé poloviny 20. století – tím spíše, musela-li se vyrovnat s nástupem abstrakce a konceptualismu.

Hyperrealismus je považován za esteticky problematický. Je to díky jeho poplatnosti viděnému,

využívání zprostředkujících technik fotografie a řemeslnému základu, ale také kvůli reflexi banálních motivů, které jsou jednoduše rozpoznatelné, byť jejich podobnost skutečným předobrazům je ryze konvenční. Jakoby hyperrealismus nepřinášel nic nového – ani malbě, ani obrazu, ani jeho teorii. „Bývá proto často osočován z povrchnosti či kýčovitosti. Jestliže v případě konceptuálního umění nutně rezonuje otázka, proč raději nepsat, v případě hyperrealismu je zde zcela jistě obdobná pochybnost – proč vůbec malovat? Tím spíše, máme-li k dispozici fotoaparát. Jeho nesporná zajímavost ale spočívá právě v kvalitách obrazovosti, v tom, jakým způsobem apeluje na primární lidskou potřebu vidět a prostřednictvím vidění se vztahovat ke světu, uvažovat o světě. V tomto směru také představuje variantu realismu, která je vysoce poučena konceptuálním uměním – je nejen reflexivní, ale také sebe-reflexivní. Kromě skutečnosti zohledňuje a poměřuje také svoje vlastní limity. Jeho efekt a význam tedy zůstávají, přestože inovativnost může být omezená," prohlásila Kundračíková.

Miloš Englberth, Stříbrná folie, 1999

Fotografie a malba

Princip fotografie se objevuje okolo roku 1839. Záznam skutečnosti prostřednictvím optického aparátu je ale daleko starší, v evropském kontextu je spojen s využíváním camery obscury. Odlišnost fotografie a malby je dána způsobem vztahování se ke skutečnosti – zatímco malba je podmíněna imaginací, fotografie je nutně odkázána na předmětný svět. Jejich vzájemný vztah byl od počátku bouřlivý. Zásadní inspirací pro současnou malbu je mechanická povaha aparátu, která zbavuje obraz pelu autorského gesta či exprese a činí malbu zajímavou také po zkušenosti minimalismu či konceptualismu.

Realismus, fotorealismus a hyperrealismus

Hyperrealismus je jednou z variant realistické malby, která je přísně mimetická a soustředí se na vnější vzhled věci. Na rozdíl od realismu není záměrně kritický, od naturalismu jej odlišuje absence zájmu o kontext toho, co zobrazuje. Ve své preciznosti se podobá akademické malbě, zásadně se však brání jakékoli stylizaci. Pohrává si s ilusionismem a mízezí, s kopírováním skutečnosti, předpona hyper-jej však posouvá o úroveň výše – hyperrealismus jakoby nastavoval zrcadlo jak věcem, tak jejich obrazům. Využívá proto fotografie, na rozdíl od fotorealismu se však nevěnuje přímo jí, ale osobuje si její způsob vidění.

Tendence, technika nebo směr?

Hyperrealismus je spojen s konkrétním obdobím a kulturním kontextem – Amerikou na přelomu šedesátých a sedmdesátých let dvacátého století. Jedná se však také o obecnou tendenci, která nemá žádná skutečná ohraničení. Jak vysvětlil spoluautor výstavy Michal Ožibko, kubismus by dnes byl anachronismem, u hyperrealismu tomu tak není. „Už proto ne, že kubismus má vlastní program. Hyperrealismus se přímo vztahuje ke skutečnosti, kterou žijeme, ať je to druhé, devatenácté nebo jednadvacáté století. Jeho principy je možné vysledovat v řeckém umění i v gotice. Vzpomeňme precizně modelované tváře, motýly či květiny. Vermeer, Arcimboldo či Bosch byli realisté v tom smyslu, že byli popisní. Totéž platí pro renesanční umělce, včetně Leonarda da Vinciho. Snahu přiblížit se skutečnosti co nejvíce odráží stále systematictější zájem o přírodní vědy, také ale stavbu lidského těla, organismů či rostlin. Příkladem jsou pitvy, kterých se umělci se zájmem účastnili. Proto hyperrealismus chápí spíše jako tendenci. A totéž zřejmě platí pro autory, kteří hyperrealismus – jako kterýkoli jiný vizuální jazyk – mohou kdykoli opustit," objasnil Ožibko.

KENNETH HAY PŘEDNÁŠEL V MOZARTEU

Emeritní profesor University of Leeds, kurátor, teoretik umění a výtvarník Kenneth Hay navštívil Muzeum umění. Jako spoluautor publikace, která vyjde u příležitosti konání výstavy Fascinace skutečností, přednášel v polovině března v Mozarteu.

„Věnoval se proměnám realismu v kontextu západní výtvarné tradice. Ve volné návaznosti na Johna Updikea hovořil o estetických a uměleckých limitech obrazu a jeho vizualitě," přiblížila obsah přednášky kurátorka Barbora Kundračíková. Jednalo se také o první přednášku, jež se konala ve spolupráci se Společností pro estetiku.

Hay rovněž provozuje v malé francouzské vesnici Larroque vlastní Galerie La Vieille Poste, kde mimo jiné každoročně pořádá festival současného umění. Na Čechy má poměrně úzkou osobní vazbu, protože zde mnohokrát vystavoval a každoročně zde vede kurzy na Masarykově univerzitě v Brně.

Jan Mikulka, Zátíší s jablky, 2011

DOPROVODNÝ PROGRAM //////////////////////////////////////

PŘEDNÁŠKY

VŽDY V 17.00 HODIN

Kenneth Hay: O pohledu

10. 3. | ARCIDIECZNI MUZEUM OLOMOUC – MOZARTEUM

Barbora Kundračiková: Obrazy, fotografie a imaginace

9. 5. | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ – TROJLODÍ

Jana Geržová: Obrazy kontaminované realitou

30. 5. | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ – TROJLODÍ

Gabriela Elbelová, Miroslav Kindl: Realismus v holandské malbě

7. 6. | ARCIDIECZNI MUZEUM OLOMOUC – MOZARTEUM

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

VŽDY V 16.30 HODIN

3. 5. (18.00 HODIN) | 25. 5. | 15. 6. | 19. 7. | 16. 8. | 6. 9.

FILM

FILMART ARCIDIECZNI MUZEUM OLOMOUC / Z CYKLU HYPERREALISMUS
19.00 HODIN | MOZARTEUM | VSTUPNÉ 60 / 30 Kč**Rodinné štěstí** (Maďarsko 2016) 18. 4.**Neon Demon** (USA 2016) 23. 5.**Sieranevada** (Rumunsko 2016) 20. 6.

DIVADLO

Humanity Upgrade – Stará aréna Ostrava

10. 5. | 19 HODIN | DIVADLO HUDBY | VSTUPNÉ 150 / 100 Kč

Divadelní sonda do digitálních smart technologií aneb Čapku, tys to věděl! Autorská divadelní koláž zkoumá dopady všudypřítomných technologií na utváření reality kolem nás. (P. S. Nabijte si své mobilní telefony...)

ANIMAČNÍ PROGRAMY

Hry s předměty

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 1. ST. ZŠ

2. 5. – 30. 6. | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ – TROJLODÍ

Jaké předměty a proč nás fascinují, a jak souvisí s dobou, v níž žijeme? Budeme se zabývat vztahy mezi předměty, barvami a povrchy věcí. Vysvětlíme si pojem zátíší, trompe-l'œil (zrakový klam), co je to a k čemu slouží camera obscura, předchůdce fotoaparátu. Prosíme děti, aby si s sebou přinesly svou oblíbenou hračku.

Délka programu: 90 minut. | Lektorka: Michaela Soukupová | 585 514 299 | soukupova@olmuart.cz

„Nothing Is Real“

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. ST. ZŠ A ŠŠ

2. 5. – 30. 6. | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ – TROJLODÍ

Co je skutečnost, jak ji vnímáme a jak se dá zobrazit? A dá se vůbec zobrazit? Tyto otázky si nekladou jen filozofové, ale také výtvarní umělci. Jak na to jdou hyperrealisté, kteří jsou zastoupeni v naší expozici? A jaké techniky k tomu používají? Součástí programu je praktické cvičení.

Délka programu: 90 minut. | Lektor: David Hrbek | 585 514 213 | hrбек@olmuart.cz

Víc než skutečnost?KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA
S ANIMAČNÍM PROGRAMEM PRO SENIORY
ÚT 2. 5. | ÚT 6. 6. | ÚT 6. 9.
MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ – TROJLODÍ

Komentovanou prohlídku doplňuje praktický výtvarný úkol. Zájemci se tak blíže seznámí s principy hyperrealismu a uměleckým kontextem, v němž vzniká. Účastníkům program také naznačí přístup některých autorů k zobrazování skutečnosti.

Délka programu: 90 minut. | Kapacita omezená! | Rezervace, informace: Lektor: David Hrbek | 585 514 213 | hrбек@olmuart.cz

WORKSHOPY

Jan Petrov | Kurz hyperrealistické malby

WORKSHOP PRO POKROČILÉ MALÍŘE

SO – NE 3. – 4. 6. | 10 – 18 HODIN

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | VSTUPNÉ 350 Kč

Účastník kurzu se seznámí s malířskými postupy hyperrealismu od přípravné podkladové fáze malby, přes proces vrstvení barev až po závěrečné práce na detailech. Základní zkušenost s realistickou malbou, s prací s akrylovými a olejovými barvami vítána.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Michaela Soukupová | 585 514 299 | soukupova@olmuart.cz

Večerní kresba zátíší pro začátečníky

WORKSHOP PRO ZAČÁTEČNÍKY AŽ MÍRNĚ POKROČILÉ

ST 3. 5. | ST 7. 6. | 17 – 20 HODIN

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | VSTUP VOLNÝ

Ve večerní kresbě si účastníci zkusí kresbu jednoduchého zátíší, které bude volně parafrázovat vystavený obraz od Jana Mikulky. Naučí se konstruovat jednoduchou kompozici pomocí kresby, usadit předměty do formátu, vizovat (měřit a přenášet velikost pomocí špejle) a nakonec stínovat vybrané povrchy předmětů. Je určena pro začátečníky až mírně pokročilé.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Michaela Soukupová | 585 514 299 | soukupova@olmuart.cz

Juraj Sosna | Workshop fotografování dírkovou komorou

WORKSHOP PRO DOSPĚLÉ

SO | 2. 9. | 10.00 – 15.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

VSTUPNÉ 100 Kč

Tvůrčí dílna s fotografem Jurajem Sosnou seznámí s původem a významem dírkové komory pro vědu a umění. V praktické části si účastníci vyrobí vlastní kameru obscuru. V temné komoře si následně ukážeme proces vyvolání negativu a tvorbu pozitivní zvěščeniny.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Michaela Soukupová | 585 514 299 | soukupova@olmuart.cz

MIROSLAV KINDL

Nikdo neumí nebe lépe než Holanďani

Miroslav Kindl (*1979)

Vedoucí Arcidiecézního muzea Olomouc a kurátor sbírky nizozemského malířství 16. až 18. století. Otec dvou synů, majitel jezevčika, bývalý vodák a nyní nadšený amatérský typograf.

RODINA

Miroslav Kindl je mladší z dvojčat. „Bratr je o tři minuty starší, vyšší a není mi příliš podobný. Jmenuje se Jiří, ale my mu říkáme Jíra. Byli jsme doma Jíra a Míra,“ popsal rodinné zázemí. Jeho bratr je právník. Vystudoval v Praze a na Oxfordu a nyní pracuje v americké právníkové firmě v Praze. Vedle toho má ještě mladšího nevlastního bratra Honzu, který žije také v Praze. „Celá naše široká rodina včetně tetiček a strýců ale také obou otců a jejich partnerek se často schází na rodinné chalupě v Perštejně nad Ohří. Bez své rodiny si nedokážu představit život a na setkání i společně trávené dovolené se vždy těším,“ řekl Kindl. Má dva syny. Staršímu Robinovi je osmnáct, mladšímu Oskarovi dva a půl roku. „Robin je plodem divokých let mládí. V žádném případě toho nelituji. Žije sice v Chomutově, ale máme pěkný vztah,“ dodal. A také vychovává nevychovatelného jezevčíka Strachkvase.

Se ženou, synem Oskarem a Strachkvase v lese.

Historik umění Miroslav Kindl přijel poprvé do Olomouce v roce 2000, a jak přiznal, byla v tom dívka. „Jelo nás víc, ale já hlavně s jednou dívkou. O dva roky později jsem přijel do Olomouce na přijímací zkoušky a město jsem si oblíbil. Když mi přišlo vyrozumění, že jsem přijat ke studiu na Univerzitě Palackého, nebylo se nad čím rozmýšlet.“

K holandské malbě 17. století se dostal oklikou. Přes Frankfurt. „Už v devadesátých letech jsem si zamiloval Amsterdam, kde jsem byl asi čtyřikrát. Když jsme tam jeli v prvním ročníku autem s přítelkyní, zjistil jsem si, že cestou je ve Frankfurtu nad Mohanem ve Städel Muzeu výstava Rembrandt Rembrandt. Vůbec poprvé jsem byl konfrontován s takovým množstvím Rembrandtových originálů. Chcete-li poznat Rembrandta, dívejte se na originály! Malíř v pozdním období své tvorby vytvořil jedny z nejúchvatnějších psychologických sond v dějinách výtvarného umění. Na obrazovce monitoru je zážitek pouze zlomkem zkušenosti s originálním dílem. Asi žádný další malíř mě už nepřekvapí a neohromí tak, jak se to před více než deseti lety povedlo Rembrandtovi. Byl jsem z výstavy tak nadšený, že jsem se rozhodl věnovat holandské malbě, respektive nizozemské malbě.“

Z Krušných hor na Hanou

Narodil se v Chomutově, takže je jasné, proč v hokeji fandí Pirátům. „Můj kamarád je velkým fandou Mory. Slíbili jsme si, že půjdeme na hokej společně, až tady bude hrát Chomutov.“ Hokej je mu blízký také proto, že jej vrcholově hrával jeho nevlastní otec, který ho od dvou let vychovával.

„Můj vlastní otec jezdil na divoké vodě a je juniorským mistrem republiky. Já jsem se potatil. Od desíti do osmnácti let jsem dělal rychlostní kanoistiku. Pubertu jsem prožil v loděnici, na jezerech

a přehradách na Vltavě.“ Byl vodák každým coulem a kromě toho odmaturoval na obchodní akademii.

„Bylo mi osmnáct a všechny mé vztahy a kamarádství se točily kolem vody a loděnice. Říkal jsem si, že jsem možná něco zameškal, něco ztratil... Tak jsem si začal užívat života a běhat za děvčaty. A dostal se až k dějinám umění.“

Romantická představa a holky mohly za to, že nechal vody a možná i za to, že se dal na umění. Jako mladík si představoval, jak bude sedět v hospodě u piva a dívky se jej zeptají: co vlastně děláš? A on jim bude říkat, že studuje dějiny umění... „To ale byla pubertální chiméra, která se nenaplnila. A to je i vzkaz současným studentům – pozor, takhle to nefunguje. Byla to jen romantická představa. Dnes mě naštěstí moje práce ohromně baví a naplňuje.“

Voda v něm zůstala

„Láska k vodě je na celý život. Pořád strašně rád sedám do lodě. Když vezmu do ruky pádlo, je to jako kdybych se vrátil o mnoho let zpět do minulosti. Relativně bezstarostné minulosti.“

Dodnes, když sjíždí řeku na kánoji, vyhledává peřeje, kde si může s lodí krásně hrát. „Občas tím vystraším svou přítelkyni, která jezdí na háčku. Já si troufám i tam, kam se nepustí každý. Užívám si to a doufám, že i ona se mnou.“ Zůstalo to v něm – ví jak vzít pádlo do ruky, jak s ním zatáhnout, jak se o něj opřít.

Jeho maminka miluje umění, se svými syny chodila do galerií, doma měli na stěnách obrazy. „Ve škole jsem měl historii rád, ale po absolvování střední školy jsem chtěl začít žít vlastní život a ne pokračovat ve studiu. Během několika málo let jsem prožil a pokorně se vrátil do školních lavic. Ačkoli, nebo možná právě proto, že jsem k rozhodnutí jít studovat vysokou školu musel dozrát, dnes svého výběru nelituji.“ Studium dějin umění započal v roce 2002.

Holandské nebe

O tři roky později, když se otevřela možnost studovat v zahraničí, chtěl odjet do Nizozemí. „Jedinou možností byl Utrecht, ale s požadavkem, abych začal chodit na nizozemštinu pro začátečníky.“ Jazyk tak začal studovat rok předtím, než odcestoval, mezi studenty byl jediným historikem umění. „Pro středoevropský kontext je mnohem důležitější němčina. Historik umění, který dělá staré umění, se bez němčiny neobejde. Kdo dělá italské umění, musí umět italsky alespoň číst, totéž platí pro francouzské umění.“ Pro jeho zamilované vlámské nebo holandské umění musel umět nizozemsky alespoň číst.

V Utrechtu strávil dva semestry a začal se specializovat. „Když se chce historik umění věnovat staré holandské malbě a je vnímavý k jejím nuancím, tak ho Nizozemsko vždycky změní. Já jsem si zamiloval krajinomalbu.“ Když přijel do Den Haagu a byl u moře, viděl nízký horizont před sebou, za sebou duny, rozbouržené nebe i moře – vzpomněl si na obrazy Jana van Goyena a Salomona van Ruisdaela. Bylo to právě tam, na podzimní pláži Den Haagu, kde si zamiloval krajinomalbu.

„Asi nikdo neumí zobrazit nebe lépe než holandsí malíři. Nejen mraky, ale i různé atmosférické jevy, které jsou dobře vidět u moře. A ta barevnost! Holanďani se nebáli v sedmnáctém století experimentovat, horizont byl třeba ve dvaceti procentech kompozice, osmdesát procent obrazu zabíralo nebe. Barevnost obrazu byla podřízena náladě, zachycovala krátký okamžik skutečnosti. To si padesát let předtím nedovedli představit. Nevěděli by, co na nebi malovat. Holandsí malíři sedmnáctého století i na malých obrazech dokázali pracovat jenom s mraky.“

Kromě doživotní lásky k holandské krajinomalbě si z Utrechtu přivezl i několik doživotních přátelství. „Věřím a doufám, že s některými utrechtskými spolužáky se budu stýkat do konce našich životů. Zvlášť představitelé mé pouto s Chapem, Javierem Pablem Peña Navarrou z andaluské Córdoba. Je kmoctrem mého druhého syna a snažíme se co nejčastěji navštěvovat. Córdoba a celou Andalusii jsem si díky němu zamiloval.“

Zlaté století

Diplomovou práci věnoval antverpskému malíři Janu de Herdtovi, který pobýval i ve střední Evropě. „Od chvíle, kdy jsem nastoupil do muzea, se pořád snažím objevit nějaký jeho obraz v arcibiskupských sbírkách, ale nenašel jsem ještě nic. V námi spravovaných sbírkách není, ale několik jeho úžasných obrazů je v Brně a dva z nich dorazí na výstavu Koně v piškotech.“

Na katedře dějin umění vede přednáškový cyklus Od van Eycka po van Dycka. Věnuje se v něm nejstarší nizozemské malbě, tedy vlámským primitivům 15. století a umělcům 16. století, kdy do Nizozemí začaly pronikat vlivy italské renesance. V letním semestru přijde na řadu vrchol – malba „zlatého“ věku holandského malířství v 17. století – Gouden Eeuw.

Přestože není rodilý Holanďan, Nizozemec ani Vlám, snaží se jména malířů vyslovovat nizozemsky. Jeho studenti tak často poprvé slyší, jak správně vyslovovat jméno Pietera Bruegela, Jana van Goyena či Vincenta van Gogha. „Někdy to vyvolává až úsměv na jejich tvářích.“

Studentům se snaží představit vývoj nizozemské malby. „Při zkoušení po studentech nevyžadují, aby ten který obraz dokázali přesně na rok datovat. Spíše se snažím, aby pochopili okolnosti vývoje nizozemského umění. Jeho historické, politické a společenské pozadí a na tomto základě se pak orientovali. Snažím se jim vysvětlit, jaké vlivy nizozemské umění přijímalo a jaké naopak nabízelo. V malířství a také krajinomalbě se odráželo i to, že v sedmnáctém století bylo Holandsko, či spíše Republika spojených nizozemských provincií nejbohatší a nejpokrokovější zemí Evropy.“

Jinými slovy: neodděluje umění od kultury, společnosti a dějinných událostí. A to přenáší i na studenty. Učení jej baví. „Příprava nových přednášek a vylepšování těch starých mě baví. Musím o umění a představovaných dilech znovu a znovu přemýšlet. To pak mění i můj pohled na připravované výstavy.“

Tizian? Tizian!

V roce 2007 studoval v belgické Lovani (samozřejmě té vlámské). Po návratu začal pracovat jako kurátor v jednom menším pražském muzeu. „Vůbec nejdůležitější událostí tohoto období života ale bylo setkání s mou současnou přítelkyní a matkou druhého syna Veronikou.“ V roce 2011 nastoupil do doktorského studia a o rok později se dostal na výzkumné stipendium do Vídně. Sem mu zavolal bývalý ředitel muzea Pavel Zatloukal s nabídkou zaměstnání. „Nebýt toho, asi bych zůstal ve Vídni. Nakonec jsem se ale rozhodl pro Kroměříž. Tedy spíše pro kroměřížskou obrazovou sbírku.“

Práci v muzeu či galerii považuje za kreativní. Nechtěl by „jen“ učit na plný úvazek. Kurátorství a výuka jsou pro něj stejně samozřejmé, jako mít dvě ruce.

„Když jsem přišel do Kroměříže, znal jsem Tizianův obraz Apollón a Marsyas velmi dobře, ale nikdy jsem před ním delší dobu neposeděl. Až když jsem začal spravovat obrazovou sbírku a mohl jsem do obrazárny téměř kdykoliv, strávil jsem s obrazem hodně času a trochu do něj pronikl. Začal jsem chápat i interpretace Jaromíra Neumanna. Ať už obraz vykládáme jako složitou cestu plnou odkazů k dobové filozofii a mytologii, či zjednodušeným způsobem objektivního badatele, je obraz obrovským uměleckým zážitkem. K tomu ale potřebujete čas.“ Láska k tomuto →

Sarajevo, olympijská bobová dráha.

JAZYKY

„Miluji němčinu, je to jazyk filozofů a já ho bohužel neumím tak dobře, jak bych chtěl. Je složitý, sice se dorozumím, ale zatím jsem nedokázal proniknout do jemných nuancí větné skladby,“ svěřil se Kindl. Německy se dorozumí, angličtinu zvládá výborně. Částečně ovládá španělštinu a nizozemštinu.

KONÍČKY

Od počátku školní docházky chodil do různých kroužků. „Chodil jsem s bratrem sedm let na kurzy malování do lidové školy umění, ale nemaluji,“ uvedl. Prošel mnoha různými protichůdnými koníčky, ale u žádného nevydržel. „Některé jsem i kultivoval a stejně se mi u nich nepodařilo zůstat. Jezdil jsem na motorce, jezdil jsem dlouho na snowboardu, zajímaly mě loutky a v současné době je to počítačová grafika a typografie,“ řekl. Doufá, že tento koníček mu vydrží, ne jako parašutismus, kterého zanechal po třech seskocích.

S kolegyní Eliškou Sklenářovou u El Grekova obrazu.

FILMY

Má rád kultovní filmy svého mládí *Trainspotting*, *Matrix*, *Pulp Fiction*, *Od soumraku do úsvitu* a další. „Miluji horory. Klasikou je Kubrickovo *Osvícení*, ze současných hororů pak duchařská saga *The Conjuring*. Horory jsou pro mě koncentrované emoce. Tento druh strachu zažívám naštěstí v opravdovém životě jen málo. Je dobré si jej občas připomenout,“ uvedl. Má rád filmy Darrena Aronofského a Jonathana a Christophera Nolanů. „Naprostě nekriticky miluji britský seriál *Červený trpaslík* a zamiloval jsem si i novější seriál *Firefly*,“ dodal.

KNIHY

„V současné době mám na nočním stolku knihu od britského historika umění Simona Schamy *Krajina a paměť*, což není jen kniha o krajinomalbě, ale především o chápání krajiny a její úloze v životě lidstva. A pak od Martina Peciny *Knihy a typografie*,“ prozradil. Rád čte ale i beletrii, většinou sahá po severských detektivkách.

HUDBA

„Nikdy jsem se nevyhranil... ale mám rád dobrý hip-hop. Ten starší z poloviny devadesátých let ve stylu francouzského NTM, ale poslechnu si i Vladimíra 518. Spíš mám rád sociální témata v hip-hopu. Ale mám rád i punk, brit pop, především *Placebo* ale klidně si poslechnu i *Zaz* a miluji *Marlene Dietrich*,“ uvažoval nahlas nad favorizovanou muzikou. *Když pracuje tak si použít Marlene Dietrich, v autě si raději pustí hip-hop, punk nebo brit pop.*

Koně v piškotech

Na kontě má zatím tři kroměřížské výstavy. „Rád připravuji koncepci a snažím se do výstav vnášet věci, které budou lidem bavit. Výstavy by neměly být jen potěšením pro historika umění, ale především pro běžného návštěvníka. Historik umění by na přípravě výstavy neměl pracovat sám. Měla by být společným dílem kurátora, architekta a edukátora. K přilákání dětí a mladých lidí do galerií musíme výstavní prostory a choreografii nahlížet jejich očima. Citlivé použití nových médií je směrem, který se snažím prosazovat i v Muzeu umění. Jsem moc rád, že v našem muzeu máme krom kvalitních kurátorů k dispozici také úžasně edukační oddělení, vytvářející přitažlivé programy, za kterými se lidé vrací. Opomenout nechci ani *Divadlo hudby*. Dokresluje tematické plány muzea a často velice povedeně spojuje výtvarné a dramatické umění.“

Stejně jako asi většinu kurátorů ani jeho netěší administrativa. „Součástí přípravy výstavy je také vypisování žádostí o zápůjčky, zajišťování pojištění a podobné záležitosti. Vše má ale své hranice. Je krásné, když člověk administrativu zvládne, uleví se mu a má čas zajít do knihovny a v klidu posedět nad textem do výstavního katalogu.“

V současné době chystá *Koně v piškotech*, výstavu a výstavní katalog, které se budou věnovat slavnostem na dvoře císaře Leopolda I. Výstava bude otevřena na Arcibiskupském zámku v Kroměříži v červnu. Připravuje také zápůjčku legendárního Caravaggia, s katedrou dějin umění chystá společný průzkum uměleckých děl a zabývá se agendou kolem European Heritage Label – ocenění, jež Arcidiecézní muzeum získalo v loňském roce.

Co to jde, snaží se věnovat také rodině.

Evropský komisař pro vzdělání, kulturu, mládež a sport Tibor Navracscics (vlevo) předal v červnu 2016 vedoucímu Arcidiecézního muzea Miroslavu Kindlovi ocenění Evropské dědictví (European Heritage Label) v bruselské Solvay Library. Arcidiecézní muzeum Olomouc je prvním takto oceněným subjektem v Česku.

VÝSTAVU O AKČNÍM UMĚNÍ zahájila performance se zelím

Vernisáž výstavy *Okamžité chrámy, která se věnuje českému akčnímu a konceptuálnímu umění, otevřela 2. března performance skupiny František Lozinski, o. p. s. Skončila výbuchem hlávek zelí, jenž překvapil zcela plný Salon a psa Emila.*

Sbírka akčního umění patří zpravidla mezi méně tradiční a ve většině galerií chybí. „Nejčastěji se jedná o soubor fotografií, dokumentace a videí zachycujících akční umění,“ vysvětlil ředitel muzea Michal Soukup.

Jemnocit pro zachycení umělecké akce, performance nebo happeningu má v Muzeu umění nejlépe vyvinutý kurátor Ladislav Daněk. Pro současnou výstavu vybíral mezi osmi stovkami exponátů. Od českého průkopníka Milana Knížáka, po akce v nedávné minulosti.

„Akční umění vzniklo v šedesátých letech. Byla to bez přehánění revoluční forma umění. Zůstala po ní jen fotodokumentace, nebo prostý například strojopisný záznam, občas nekvalitní. Sloužil zprvu jen umělcům. Akční umění dělali mladí lidé, rebelové, z nichž jsou dnes ctihodní docenti na vysokých školách. Tyto záznamy se staly antikvovanou formou umění a dnes jsou ceněny stejně jako kresby nebo obrazy,“ uvedl na vernisáži Daněk.

Po roce 1990 se situace v českém akčním umění podle Daňka posunula do jiné roviny. Generace sametové revoluce měla jiné umělecké a tvůrčí představy. Zatímco v původním akčním umění převažovaly rituály a archetypy jako oheň či voda, v devadesátých letech přibývalo hodně teatrálnosti, ale i hravosti.

„Proměnila se i vizuální stránka. Umělci už vědí, že akční umění se kupuje a stalo se součástí běžného provozu umění,“ řekl.

Hlávky na hlavě

Vernisáž kulminovala vystoupením umělecké skupiny ve složení František Kowolowski, Petr Lysáček a Jiří Surůvka. Ta návštěvníkům akční umění na místě předvedla.

„Děkuji svým předčnickům, vy jste na to skutečně kápali, protože fotografie z performance je skutečně finální produkt. O tu vlastní performance vůbec nejde. A ta fotka se pak draze prodá, třeba za dvacet milionů dolarů, a třicet roků se pak vystavuje,“ začal s explikací Surůvka. Na hlavě měl dětský klobouk s jakýmisi copánky a na vodítku psa, na něhož šlo jaro.

„Z Pekingu vím, že bohatí Číňané kupují jen čínské umělce, žádné anglické Damieny Hirsty a podobné velkopodnikatele v umění. Oni kupují svoje umělce a to je generace stejně

starých lidí jako vy,“ obrátil se k publiku „dneska to jsou díky tomu principu milionáři, protože půlka z nich v devadesátých letech chcipla hladem, a ti co přežili, prodávají fotky svých kámošů,“ vedl si svou Surůvka.

Nakonec všechny přítomné přesvědčil, aby stáli v pozadí akce a tím i fotografie. „Jste ve správný čas na správném místě. I vy budete na té fotce, co se jednou draze prodá a o peníze se všichni podělíme,“ prohlásil Surůvka. Tvrdil, že snímek dnešní performance si určitě koupí některý ze současných českých miliardářů.

„Vzpomínáte si na fotky ze základky? Uděláme to úplně stejně. Zadní řada, prostřední a první – v té budeme my a dva kurátoři,“ dirigoval sugestivně návštěvníky Surůvka. František Kowolowski pak všechny ještě poučil o globalizaci akčního umění s tím, že jejich skupina se snaží přicházet stále s něčím novým a emocionálně nezapomenutelným.

Před správně naladěným publikum usedl kurátor Ladislav Daněk, ale nepřítomnou Štěpánku Bielezovou nahradila jedna z návštěvnic. Na hlavu jim performeři nakonec nainstalovali hlávky zelí, do nichž pak jejich sado-masochistické asistentky umístily petardovou výbušninu. Ozvaly se dvě rány a překvapení bylo na světě. →

Po prvotním šoku se diváci a účastníci roz-
tleskali, pes rozštěkal. „Dámy a pánové, pova-
žujte výstavu za zahájenou,“ pronesl do smíchů
a zmatku ředitel Soukup obvyklou formuli.

Varování i údiv

Svůj údiv ze zahájení neskrývala 78letá Vlasta
Frliková, které zalehlo v uších. „Byla jsem tro-
chu šokovaná, na takovou modernu nejsem
zvyklá... Musíme se začít přizpůsobovat, ale
mladým se to určitě líbilo,“ řekla s nadhledem.

Jediný, kdo byl před výbuchem varován,
byla maminka několikaměsíčního Gusta-
va Schwagera. Měla ho spícího na břiše a těs-
ně před explozí ji ze Salonu doporučili odejít
na chodbu. Nevzbudil se.

Náhodně vybranou návštěvnicí, jejíž zelí se
rozprsklo celým Salonem, byla bývalá ředitel-
ka Základní umělecké školy Miloslava Stibo-
ra Eva Pešáková. „Nic jsem netušila. Nedošlo
mi to, ani když mi dali ucpávky do uší,“ uvedla
po vernisáži.

Podle Ladislava Daňka, kterému se hlávka
svezla z hlavy o vteřinu dřívě, to byla pořádná
rána. „Trochu jsem trnul, co udělají. Nebyli jsme
nijak domluveni, ani ředitel nevěděl, co předve-
dou,“ potvrdil nezávislost performerů Daněk.
Ocenil, že spolu s hlávkou dostal špunty do uší.

Jiří Surůvka přiznal, že se jeho skupině
ještě nikdy nepovedla z této performance
pořádná fotografie. „Je to naše obligátní čís-
lo, děláme to kdekoliv, kde je to možné, akorát
pokaždé trochu jinak. Vždycky je to překva-
pení,“ smál se Surůvka. Mnohem častěji ho ale
předvádějí v zahraničí. V Česku to bylo zatím
jen v Praze a Ostravě. „Pravda, dáváme ho nej-
častěji na konec, je to pro nás něco jako Vichr
z hor,“ dodal.

S výsledným snímkem na tom nebyl lépe ani
muzejní fotograf Zdeněk Sodoma. „Absolutně
jsem to nečekal, navíc jsem se při té ráně lekl,
tak není nejostřejší,“ vysvětlil Sodoma. Čest-
né místo na fotografii měli v popředí olomoučtí
umělci Svatopluk Klesnil a Vladimír Havlík,
který je rovněž zastoupen na výstavě.

Vernisáži procházel se svítícíma očima také
performer Tomáš Graběc ze skupiny In Saček
Veritas z ostravské fakulty umění. LED svítí-
cí oči jsou jeho novým projektem. „Jde o zada-
ní tématu Nic a jeho výtvarné zpracování. Tak

jsem si vymyslel tuto performativní akci, toto
je moje pojetí pro ateliér intermédií,“ objasnil
Graběc. „Je to pro mě vnitřní rituál. Nic nesdě-
luji a zpětně ani nic nezjišťuji, co to v divá-
cích pocitově vzbudí,“ řekl. Při performanci ale
zásadně nemluví, když je nutná nějaká komu-
nikace, pouze gestikuluje.

Mezi diváky byly na vernisáži studentky gra-
fického designu, který k akčnímu umění nemá
zrovna nejbliž. „Přišly jsme sem, abychom
poznaly něco jiného a nového,“ řekla za skupin-
ku dívek Natálie Balážová.

**Výstava Okamžité chrámy
s podtitulem Reflexe archetypů a rituálů
v českém akčním a konceptuálním umění
potrvá do 11. června.**

Jiří Valoch, bez názvu (*Memory*),
(1. polovina 70. let 20. století).

Okamžité chrámy

Text: Štěpánka Bielezová
Grafická úprava: Beata Rakowská,
Vladimír Vaca
Fotografie: Zdeněk Sodoma
1. vydání, počet stran: 37
Cena: 30 Kč

Umění okamžiku

Termín akční umění se v našem prostředí
vžil až na počátku tohoto tisíciletí díky his-
toričce umění Pavlíně Morganové, která
o českém akčním umění vydala v roce 1999
stejnomenou knihu.

„Celkem adekvátně ale vystihuje pod-
statu všech uměleckých ‚akčních‘ aktivit
typu happening, body art, per-
formance, akce v krajině,
intervence do krajiny
a řady dalších,“ řekl
kurátor výstavy Ladi-
slav Daněk.

Za vznikem širo-
kého proudu umě-
leckých aktivit mimo
galerie podle Daňka
stojí dobová popula-
rita pop-artu. „Ten totiž
ve Spojených státech už
v šedesátých letech nebývale
nastartoval trh s uměním i to, čemu se dnes
říká umělecký provoz. Část umělců byla
z tohoto vývoje znechucená a chtěli umě-
ní vrátit jeho původní, řekněme magickou
funkci,“ vysvětlil. Proto vyšli z galerií ven,
do alternativních prostor, do krajiny...

Akční umění našlo v době svého vzniku
odezvu i v tehdejší Československu. Jeho
příkopníkem byl Milan Knížák, jehož dnes
proslavená akce *Procházka po novém světě*

(*Demonstrace na všechny smysly*) vznikla
již v roce 1964.

„Jako člen skupiny Fluxus pobýval
v letech 1968–1970 ve Spojených státech
a vedle přednášek na univerzitách tam reali-
zoval i několik akcí. Celou řadu akcí pak při-
pravil i doma,“ doplnila kurátorka Štěpánka
Bielezová.

Olomoucká sbírka akčního umě-
ní začala vznikat v roce 1996.
Dnes má olomoucká kolek-
ce řádově osm set položek
a je třetí největší svého
druhu v České republice,
přičemž tomuto segmen-
tu se soustavně věnuje už
jen Moravská galerie v Brně
a Uměleckoprůmyslové
museum v Praze. „Naše sbírka
obsahuje téměř vše podstatné, co
se v této oblasti událo. A stále ji doplňu-
jeme,“ řekla Bielezová.

Výstava *Okamžité chrámy* nese název
jedné z akcí Milana Knížáka vznikajících
v letech 1970–1971. Dokumenty jsou roz-
děleny do archetypálních témat, jako jsou
Oheň, Voda, Krajina, Strom, Ruce nebo
Kámen. Vystaveny jsou ale i poněkud hra-
niční a pro některé odborníky zřejmě kon-
troverzní exponáty zejména od nejmladších
vystavujících autorů.

Rodinný workshop Kamera, akce! věnující se historii
happeningů a akcí ve veřejném prostoru, vedl na konci
března lektor David Hrbek. Zakončen byl na Horním náměstí
pod dozorem online kamery portálu olomouc.cz.

DOPROVODNÝ PROGRAM

Komentovaná prohlídka

16. 5. | 17.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

Výstavou vás provede kurátor Ladislav Daněk.

Akcept

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. STUPEŇ ZŠ A SŠ

Každý den bychom si měli udělat aspoň jednu malou radost.
Stačí drobnost, která nám zpříjemní všední den a zároveň
nás ukotví v každodennosti. Tímto pohledem se pokusíme
podívat na výstavu Okamžité chrámy, která se zabývá akč-
ním a konceptuálním uměním. Pro nepoučené diváky jsou
tato dvě slova poněkud odpuzující, ale my vás přesvědčíme,
že na svět se dá pohlížet poeticky a tímto přístupem si obo-
hacovat každý den. Celý program vyvrcholí happeningem
ve veřejném prostoru.

Délka programu: 90 minut | Lektor: David Hrbek
hrbek@olmuat.cz | 585 514 213

TŘICET LET ŽIVOTA s Hölzelem

Významný olomoucký rodák, německý malíř Adolf Hölzel ovlivnil svým dílem Heinze Röttingera – třicet let zasvětil sbírání Hölzelových kreseb. Nyní svou sbírku věnoval Muzeu umění Olomouc. Její vystavení financoval Česko-německý fond budoucnosti.

Heinz Röttinger, dárcce sbírky.

Adolf Hölzel se narodil v Olomouci v roce 1853. V osmnácti letech odešel do Vídně s rodiči, kde studoval na Akademii výtvarných umění a posléze i na akademii v Mnichově.

„Bylo to v době, která se ještě dotýkala impresionismu. Jeho počátky jsou tak spjaté spíše s ním. Kolem roku 1905 se spřátelil s okruhem umělců mnichovské secese a ve stejnou chvíli se v jeho díle začíná projevovat abstrakce. Je to moment, který jej povyšuje na jednoho z průkopníků abstrakce. Hölzel totiž ve svém díle předjímal abstraktní projev, a to zhruba o pět až sedm let dříve než například Vasilij Kandinskij, který ve svých krajinách rozvíjel jinou, ale velmi podobnou abstraktní formu,“ uvedla Štěpánka Bielešová, spoluautorka výstavy.

Třicetiletá sbírka

Adolf Hölzel zemřel ve Stuttgartu v roce 1934. O tři roky později se tam narodil Heinz Röttinger. „Ve čtyřech letech, v roce 1941, došlo k mému prvnímu setkání s Hölzelem. V Hochschwarzwald, kde si dvě pozoruhodné dámy zřídily útočiště, neboť ještě byla válka. Ukázaly mi jeden menší obraz a řekly: to je Hölzel. Jméno jsem si zapamatoval. Když mi bylo padesát let, a měl jsem sesbíráno již několik vynikajících uměleckých děl, byl mi tento obraz darován jeho dědičkou Ingeborg Clauss-Ahles. Od té doby byl můj zrak upřen zásadně na Hölzela,“ popsal sběratel.

Hölzel jej pak pomyslně provázal až dodnes a za třicet let údajně v mnoha směrech nesmírně obohatil jeho vědomosti. Hölzel mimo jiné zkoumal rozmanitost možných protikladů vedoucích k harmonii. Podle Röttingera se jeho práce přibližují i těžko vypátratelným jevům přírody.

Důležité je jen dílo

Nakonec Heinz Röttinger sesbíral patnáct Hölzelových kreseb v časovém rozmezí let

1910–1912. Od tužkových kreseb po kvaše a kolorované kresby, od náboženských motivů až po abstraktní krajinu.

„Tu a tam jsem mohl získat nějakou jeho další práci. Ovšem za velkých obětí. Znamenalo to skromnější způsob života, poněvadž jsem měl pouze svůj učitelský plat. Při výběru nových obrazů mi šlo o to, rozvinout vějíř té mnohotvárné tvorby, čímž by byl alespoň naznačen široký Hölzelův obzor,“ řekl osmdesátiletý Heinz Röttinger. Sběratel na svém mistrovi obdivoval i jeho motto: Důležité je dílo, kdo je vytvořil, nemá takový význam.

Röttinger spolupracoval i na velkých výstavách, největší v roce 2007 ve Vídni. Navíc se ještě pokusil dosbírat i okruh Hölzelových žáků a následovníků, z nichž je nejvýznamnější Willi Baumeister. Kromě toho se zabýval

i uměním primitivních národů, sedacím nábytkem a designovými lampami.

„Je to člověk po všech stránkách kulturně založený a několikrát do roka ve svém bytě pořádá koncerty pro několik desítek lidí, kdy si pozve sólisty, kteří mu tam za symbolickou cenu hrají pro přátele,“ uvedla na sběratelovu adresu Bielešová.

Poprvé v Olomouci

Loni v březnu vyrazil Röttinger do Olomouce. O městě věděl jen to, že se v něm Hölzel narodil a že tam je umělecké muzeum. „Také věděl, že v Olomouci je jeden jeho juvenilní obraz, který vůbec není abstraktní,“ doplnila Bielešová.

Svou sbírku předtím nabízel ve Stuttgartu, kde vyučoval na vysoké škole. Tamější

Adolf Hölzel, *Dvě postavy v kostýmech*, (1917).
– Adolf Hölzel, *Stoupající*, (1924).

Adolf Hölzel, *Klanění* (1916–1918).

muzeum chtělo kresby zařadit mezi náboženské umění, s čímž nesouhlasil. V Hannoveru, kde je největší soukromá sbírka Adolfa Hölzela, zase hrozilo, že kresby skončí v depozitáři, což nechtěl. Röttingerovým záměrem je, aby Hölzelovo dílo měli lidé na očích.

„Kresby musí být trvale vystaveny ve stálé expozici v kontextu vývoje umění v první polovině 20. století a musí mít speciální ochranu. To znamená speciální osvětlení, skla s UV filtry. Abychom to mohli splnit, budeme muset přeskádat celou stálou expozici,“ konstatovala Bielešová. Podle ní je Röttingerův dar pro muzeum velkým obohacením. „Mnoho příkladů domácí ani světové abstrakce nemáme,“ poznamenala.

Röttinger přiznal, že rozhodující pro něj byla ochota vedení muzea, poskytnout jako

protihodnotu daru stálou výstavu Hölzelových děl. „Tím se jim poprvé dostave permanentního zveřejnění, čímž se probudí zvědavost a úžas a z nich vzejde dlouhodobé chápání a láska,“ prohlásil dárcce-sběratel.

Zpřístupnění nové akvizice se stalo součástí Česko-německého jara 2017.

Adolf Hölzel / výstava z cyklu Pohledy do sbírek Muzea umění 6. dubna – 3. září

Výstava představí velkorysý dar Heinze a Moniky Röttingerových, obsahující vedle patnácti kreseb Hoelzelových i tři kresby jeho žáků Idy Kerkovius a Alberta Müllera a soubor 12 faksimilií významných Hölzelových kreseb z Hannoverské sbírky Pelikan.

Bibliofilské vydání faksimilií kreseb Adolfa Hölzela.

DÍLO ADOLFA HÖLZELA v kontextu česko-německého umění 1. poloviny 20. století

Projekt umožní dlouhodobou prezentaci děl česko-německého malíře a teoretika Adolfa Hölzela, který patří mezi důležité průkopníky moderního abstraktního projevu. Narodil se 13. května 1853 v Olomouci a zemřel 17. října 1934 ve Stuttgartu, kde dlouho působil jako profesor na Akademii výtvarných umění a vychoval řadu vynikajících umělců jako byli Oskar Schlemmer, Willi Baumeister, Ida Kerkovius nebo Johannes Itten. Díky projektu se budou návštěvníci moci blíže seznámit s díly, která představují časnou ukázkou abstraktního projevu, významem jsou srovnatelná s díly autorů skupiny Der Blaue Reiter v Mnichově a především s dílem Wassily Kandinského. Průkopnické jsou také Hölzelovy teoretické studie o obrazových prostředcích a především pak o teorii barev, kterou rozpracovali jeho neméně významní žáci Johannes Itten a Oskar Schlemmer. Později ji uvedli do praxe na výtvarném učilišti Bauhaus ve Výmáru.

Česko-německé kulturní jaro 2017

Koná se od dubna do června k dvacátému výročí podepsání Česko-německé deklarace dne 21. ledna 1997. Je společným dílem německého ministerstva zahraničí, českého ministerstva kultury, ministerstva zahraničí, Goethe-Institutu a Česko-německého fondu budoucnosti. Kulturní jaro je skvělou příležitostí, jak zprostředkovat aktuální obraz dění v sousední zemi, jakož i v výměně názorů o tématech významných pro vzájemné vztahy, a to nejen v současnosti, ale i s výhledem do budoucna.

////////////////////////////////////

DOPROVODNÝ PROGRAM

Blanka Lamrová | Zlom epochy 1989

6. 4. – 7. 5. | DIVADLO HUDBY

Pohled na události z léta roku 1989, kdy se pražské velvyslanectví Spolkové republiky Německo stalo útočištěm pro tisíce východních Němců, kteří doufali, že se jim prostřednictvím ambasády podaří dostat na Západ.

Petr Angermann Medvědi a Matematika

10. 4. – 30. 4. | CAFÉ 87

Výstava grafických prací Petra Angermanna (*1945), absolventa ateliéru Josepha Beuyse na Kunstakademii v Düsseldorfu, které jsou součástí sbírky Muzea umění Olomouc. Angermann má za sebou čtyřicet let pozoruhodné malířské práce. Její výjimečnost v kontextu německého, ale i evropského umění, můžeme dokumentovat na soupisu výstav, mezi nimiž nechybí samostatné expozice i účast na kolektivních přehlídkách v prestižních výstavních prostorách v Evropě i zámoří. Druhou a v kontextu umělcovy tvorby mírně převládající polohou je krajina malovaná v plenéru.

Bratři Reynkovi na fotografiích Jana Němečka

Déle než dva roky dojížděl Jan Němeček do Petrkova, kde se setkával se syny básníka a grafika Bohuslava Reynka a francouzské básnířky Suzanne Renaudové. Popíjel s nimi čaj, pojídal sušenky, povídal si a občas při tom Daniela nebo Jiřího vyfotografoval.

„Na Nový rok 2012 jsem vyrazil do Petrkova poprvé. Naslepo. Bez ohlášení, jen veden touhou poznat místo a krajinu, o které jsem dlouho snil, a kterou jsem snad znal z jemných grafík a veršů Bohuslava Reynka. Od té doby, vždy když to šlo, jsem o víkendu ráno, rozespálý sedal na vlak a jel k Havlíčkovu Brodu a ještě dál, šel reynkovskou krajinou těch několik stovek metrů od petrkovského nádraží k zámku, kde mě na dvoře vítali vyplašení vzletající holubi a první ze zvědavých koček, které se během roku dokázaly rozmnožit z třinácti na dvacet, a které mě provázely ztichlým přizemím domu, který se nikdy nezamyká, do patra za bratry Danielem

a Jiřím. Vlidnost, s kterou mi dovolili znovu a znovu přicházet, s kterou mi vařili čaj a nabízel sušenky, s kterou mi vyprávěli o Petrkově a o životě, byla daleko důležitější než to, že jsem je mohl fotografovat,” popsal Němeček. Fotografický soubor *Reynkovi / Petrkov* vznikl na Institutu tvůrčí fotografie jako práce

do předmětu Jindřicha Štreita Dokumentární publikace.

Po výstavách v Opavě a Blatné, jsou nyní tyto fotografie v nové adjustaci prezentovány do 25. června v Café Amadeus Arcidiecézního muzea.

Bilance

Výstava i publikace *Bilance* přiblížila počátkem roku umění ve veřejném prostoru Olomouce v letech 1945–1989. Publikace přináší první takto rozsáhlý soupis děl a jejich autorů včetně lokalizace v přehledných mapách. Nechybějí v ní sochy, mozaiky, fontány, nástěnné plastiky, reliéfy a dekorace včetně již zaniklých objektů.

Ředitel Muzea umění Michal Soukup na vernisáži připomněl, že modely soch jsou často zastoupeny ve sbírkách muzea. Jako důkaz byl ve vitrině také model Házenkárky – tedy jedné z figurek novodobého olomouckého orloje.

Mezi přítomnými nechyběl ani emeritní ředitel Pavel Zatloukal anebo architekt Ladislav Pospíšil či Petr Brauner.

SPOLUPRÁCE SE STRAHOVSKÝMI PREMONSTRÁTY

Od února je ve Strahovském klášteře v Praze otevřena stálá expozice Klenotnice. Na jejím vzniku se podílelo i Muzeum umění Olomouc. Spoluautorkou její koncepce je historička umění Helena Zápalková.

V klášterní klenotnici je vystavena necelá stovka děl uměleckého řemesla, které vznikly přímo na objednávku řádu strahovských premonstrátů nebo se do majetku kanonie dostaly koupí či darem. Vedle vynikajících ukázek domácí produkce zde tak najdeme řadu unikátních předmětů širší evropské proveniencí. „Expozice představuje zlatnické práce liturgické povahy od středověku po současnost, ale také bohatě zdobené mešní oděvy,” popsala Zápalková. Praktickou funkci vystavených předmětů přibližuje krátké video, které ve spolupráci s Římskokatolickou farností na Svatém Kopečku natočil kolega Kamil Zajíček.

Muzeum umění spolupracuje se Strahovským klášteřem již několik let. Zápůjčky z bohatých sbírkových fondů kláštera podpořily celou řadu muzejních výstav. Z těch posledních lze jmenovat zejména *Šumění andělských křídel* či aktuální výstavu *V oplatce jsi všecek tajně*. Historii klášterních sbírek byla věnována v Olomouci

také samostatná výstava *Speculum mundi* a o pár let dříve mělo naopak muzeum možnost v prostorách kláštera úspěšně reprizovat dvě ze svých výstav (*Růžová zahrádka, Victimae paschali laudes*).

Na zámku v Kroměříži vznikl nový KABINET KRESBY A GRAFIKY

Nový Kabinet kresby a grafiky otevřel 7. dubna Arcidiecézní muzeum Kroměříž. Představí v něm díla starých mistrů ze sbírky Arcibiskupství olomouckého. První návštěvníky přivítá zároveň s novou turistickou sezónou na kroměřížském zámku.

Díky výtvarné kvalitě je sbírka kresby pokládána za výjimečný soubor, a to přesto, že se do dnešních dnů zachoval jen fragment někdejšího bohatého souboru. V kroměřížské kolekci se lze setkat téměř se všemi důležitými centry italského výtvarného dění: Florencií, Bolognou, Sienou, Milánem,

Kroměřížský kabinet kresby Kresby starých mistrů

Vydalo: Muzeum umění Olomouc, 2016
Redakce: Martina Miláčková | Editor: Martin Zlatohlávek | Pevná vazba, 144 stran
Cena: 300 Kč

Janovem, Římem či Benátkami. Jedná se výlučně o figurální motivy, z hlediska pracovního postupu jsou zastoupeny všechny typy kresby – od zběžných náčrtků (pensiero, primo pensiero) a studií (studio, schizzo) až po definitivní kresbu (disegno).

„Sbírka kresby má sice jen šedesát sedm položek, ale svou hodnotou je rovnocenná obrazové kolekci,” uvedla kurátorka Martina Miláčková. Převážně se jedná o italské kresby z 16. a částečně i z poloviny 17. století. „Jen část, asi desetinu sbírky, tvoří zaalpská kresba,” doplnila Miláčková. Kvůli citlivosti na světlo budou exponáty vystaveny ve faksimiliích. Jsou natolik hodnotné, že prostým okem nelze rozeznat, že se nejedná o originál.

Muzeum umění rovněž vydalo reprezentativní katalog v české a anglické jazykové mutaci *Kroměřížský kabinet kresby | Kresby starých mistrů*, jehož editorem je jeden z předních odborníků Martin Zlatohlávek z Univerzity Karlovy. „Monografie přináší řadu nových zjištění a nových atribucí u kreseb,” podotkla kurátorka.

Obálku katalogu tvoří nejdodotnější kresba sbírky od Sebastiana del Piomba *Sedící sibyla / prorok s andělem* z roku 1516. Sloužila jako příprava pro nástěnnou malbu v římském kostele San Pietro in Montorio. Stejně tak si Miláčková váží kresby Giulia Romana *Jupiter a Juno*. „Je to stejný případ, příprava pro nástěnnou malbu, dokonce se čtvercovou sítí, ale na závěr autor kompozici změnil, když orla nahradila postava mladíka a orle se dostal do centra výsledné freskové realizace,” popsala Miláčková.

Vznik nového kabinetu souvisí s projektem *Za chrám, město a vlast*. Je financován z Programu na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI II). Jeho cílem je komplexní interdisciplinární zpracování jedné z nejvýznamnějších osobností kulturní, politické a duchovní scény střední Evropy druhé poloviny 17. století – olomouckého biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornia (1664–1695).

Kabinet kresby a grafiky je čtvrtý, který Muzeum umění Olomouc na zámku v Kroměříži otevřelo. V roce 2013 to byly Kabinet hudby a Kabinet zahradní kultury, o rok později k nim přibyl Kabinet mincí a medailí.

HORTUS MAGICUS 2017

festival barokní kultury 2. a 3. září | Květná zahrada | Kroměříž

Slavnosti na dvoře císaře Leopolda I. jsou inspirací pro letošní ročník festivalu barokní kultury Hortus Magicus.

„Doba Leopoldovy vlády v druhé polovině sedmnáctého století je epochou hudebnědramatického rozkvětu, který zásadně ovlivnil umělecké smýšlení zemí náležejících k rakouskému císařství. Nejen festivaly ve formě velkých hudebnědramatických a tanečních produkcí, ale i počátky rozvoje commedia dell'arte se staly tématem letošního ročníku,“ uvedla dramaturgyně festivalu Kateřina Fajtllová.

Pro biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu byl vídeňský dvůr uměleckým vzorem. Jeho styky s umělci v císařských službách umožnily kupříkladu zachování unikátních skladeb v kroměřížském hudebním

archivu i jejich současnou prezentaci ve formě hudebnědramatického představení Festa di Sua Maesta Caesarea Leopolda, vytvořeného speciálně pro festival. Nastudování se ujal soubor zabývající se autentickou interpretací barokní hudby Plaisirs de Musique společně s renomovaným souborem historického tance Alla Danza.

Taktéž nedělní operní představení vytvořené původně pro Národní divadlo v Praze Lacrimae Alexandri Magni v podání Ensemble Damian bude velkolepou podívanou.

Vrcholem nedělního programu bude bezpochyby prezentace jezdecké barokní drezury. Koneckonců připravovaná výstava Koně v piškotech v prostorách Arcibiskupského zámku představí obrazovou a grafickou dokumentaci slavnosti 17. století s přepychovými kulisami barokního spektaklu.

Na festivalu v kroměřížském Libosadu si přijdou na své rodiny s dětmi i návštěvníci, kteří vyhledávají exkluzivní kulturní zážitky. Na programu nebude jen dobová hudba, tanec a divadlo, ale také stylové hry a edukační programy pro děti i dospělé. Samozřejmostí festivalu je barokní ohňostroj a půjčovna historických kostýmů, která kouzlo časů minulých ještě umocňuje.

„Dětským divákům bude v tomto ročníku vyčleněn velký prostor a o jejich zábavu se postará Kejklířské divadlo z Doudleb se dvěma pohádkami. Oba festivalové dny pak prokne storytelling, v Česku ještě ne zcela běžný divadelní žánr zaměřený na vyprávění příběhů,“ podotkla Fajtllová.

Květná zahrada je k vyprávění a sdílení příběhů jako stvořená a tématem bude opět osobnost a doba císaře Leopolda I.

František Sysel st. (1927 – 2013)

Patřil mezi absolventy prof. Slánského, zakladatele tzv. československé restaurátorské školy, jejímž krédem bylo, že restaurátor musí být nejen řemeslně zručným a vědecky poučeným pracovníkem, nýbrž i umělcem. Tyto myšlenky prosazovala také Tvořící skupina restaurátorů R64, k jejímž zakladatelům František Sysel patřil. Záchraně památek – nástěnných maleb, plastik a závěsných obrazů – se František Sysel věnoval především na Moravě a na Slovensku.

POD KŮŽÍ MARSYSA

Restaurování a uměleckou tvorbu Františka Sysla, který by se letos dožil devadesátin, představí výstava v Arcidiecézním muzeu Kroměříž nazvaná Pod kůží Marsya.

František Sysel se proslavil v šedesátých letech především jako restaurátor obrazu *Apollón a Marsyas*, což je považováno za zásadní bod v jeho profesním životě. Podílel se ale také na restaurování *Šternberské madony* nebo gotických nástěnných maleb v kostele sv. Kříže v Nebovidech, jedné z mimořádných památek nástěnné malby 14. století na našem území.

„Restauroval přes tři stovky objektů, od jednotlivých malířských pláten až po velké nástěnné celky nebo výzdobu celého kostela,“ zdůraznila kurátorka Simona Jemelková.

Restaurování obrazu *Apollón a Marsyas* proběhlo poté, co profesor Jaromír Neumann odhalil význam tohoto plátna. Do té doby bylo v kroměřížských sbírkách považováno za jedno z řady děl. „Byla mu věnována velká pozornost. Výzkumy probíhaly několik let a restaurování v kontextu té doby bylo skutečně průlomové, byly použity nejnovější vědecké metody, rentgen, ultrafialové záření a chemické rozborů. Bylo to významné i z hlediska dalšího pohledu na restaurátorské umění, protože to zastavilo tendence z padesátých let, kde se restaurování považovalo pouze za řemeslo, nikoliv za umění,“ rekla Jemelková.

Chod dějin

František Sysel se vyučil v rodném Prostějově strojním zámečnickem a po válce vystudoval v roce 1949 Umělecko-průmyslovou školu ve Zlíně. Ve studiích pokračoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Politické tlaky na škole jej přiměly přejít na Vysokou školu výtvarných umění do Bratislavy do školy malířských a konzervačních technik.

„Chod dějin jej tak vmanipuloval do role umělce, který se rozhodl odsunout své osobní umělecké ambice a plány až na druhé místo a věnovat se záchraně a uchování uměleckých děl autorů, kteří tu byli před námi,“ konstatoval kurátor Ivo Binder.

Sysel roku 1956 odešel do rodiště své manželky – Loštic, kde si vybudoval restaurátorský ateliér, jenž později přesunul do Kroměříže. Vedle restaurování zůstal v nitru zaníceným malířem, který ve volných chvílích bral do rukou skicák.

Malířské dílo

Podle kurátorky výstavy Simony Jemelkové je běžné, že restaurátor maluje ať už pro sebe nebo s nějakým hlubším záměrem. „U Františka Sysla platí, že tvorbou kompenzoval pracovní vyčerpání,“ rekla Jemelková. Svědčí o tom i náměty, většinou zátiší nebo výjevy z přírody či veduty míst, k nimž měl vztah. A také rodinné náměty.

Binder tvrdí, že Syslova díla vznikala především pro něj samého. „Jako jakýsi osobní deník, intimní záznam parafrázující běh času. Příliš se nezajímal o prezentaci, nebyla pro něj tolik důležitá. Proto mu také byla vzdálená urputná snaha sledovat nejaktuálnější trendy současného umění,“ vysvětlil.

Syslův expresivní rukopis, hlásící se k Pruchovské tradici pěstované mezi jeho přáteli z okruhu

František Sysel, Tomáš, 1954.

výtvarné skupiny Experiment, se formoval zejména pod vlivem přítele a restaurátorského pomocníka Miloslava Jemelky. Vedle krajin to byly zejména portréty, jimž věnoval svoji tvůrčí energii.

Během doby se jeho tvorba stává náměty i zvolenou technikou intimnější a soustředěnější. Výsledkem jsou lapidární kreslířské zkratky. Zvláštní kapitolou jsou také studie z cestovních skicáků, které svědčí o Syslově neustálé potřebě kreslit, zdokonalovat oko i ruku.

Jsou to kresby, které zasáhnou svojí křehkostí a vypovídají o velkorysosti jejich tvůrce a jeho skryté oběti, jíž vděčíme za záchranu tolika unikátních děl.

Výstava o dvou částech je otevřena od 7. dubna do 8. června na dvou místech Arcibiskupského zámku v Kroměříži. Vedle obrazárny ve druhém patře je restaurátorská část i s některými díly, jež Sysel restauroval. V návštěvnickém centru v přízemí je pak Sysel představen prostřednictvím volné tvorby jako výtvarník.

František Sysel, Z Petrohradu, 1955.

Následovník Mistra Toruňské madony, Šternberská Madona, devadesátá léta 14. století.

Tizian, Apollón a Marsyas, po 1550.

VÝSTAVA KŘESŤANSKÉHO KULTU je přitažlivá i pro nevěřící

**V oplatce
jsi všecek tajně***
Podoby eucharistického
Krista ve vizuální kultuře

23. 3. – 10. 9. 2017
Arcidiecézní muzeum Olomouc
Galerie

Autory výstavy jsou: Michaela Ottová (Univerzita Karlova), Libor Štunc (Královská kanonie premonstrátů na Strahově) a Helena Zápalková (Muzeum umění Olomouc). Role odborného garanta výstavy se zhostil Aleš Mudra (Národní památkový ústav). Na výběru exponátů spolupracovali: Petr Jindra (Západočeská galerie v Plzni), Olga Kotková (Národní galerie v Praze) a Jan Royt (Univerzita Karlova).

Vzniku výstavy předcházely pětiletý výzkum podpořený Grantovou agenturou České republiky a zaštitěný Národním památkovým ústavem. Výsledky bádání shrnuje obsažná kolektivní monografie, kterou je možné zakoupit v Arcidiecézním muzeu.

REPRÍZY V PLZNI A PRAZE

Výstava vznikla ve spolupráci se Západočeskou galerií v Plzni a Královskou kanonií premonstrátů na Strahově. Po olomoucké premiéře v Arcidiecézním muzeu budou následovat reprízy v Západočeské galerii v Plzni (20. 10. 2017 – 4. 2. 2018) a ve Strahovském klášteře (15. 3. – 20. 5. 2018).

*Titul výstavy je citací verše z tzv. Kunhutiny modlitby, české veršované skladby z doby kolem roku 1300, věnované oslavě mystéria eucharistie a zaznamenané v breviáři sva-tojiřské abatye Kunhuty, dcery Přemysla Otakara II.

Ve středověku se eucharistická zbožnost stala jedním z ústředních témat evropské kultury a jako taková propustovala a ovlivňovala doslova všechny sféry života tehdejší společnosti. Výstava V oplatce jsi všecek tajně ukazuje, jakou roli v ní hrálo výtvarné umění.

Slavení eucharistie, ustanovené při poslední večeři Ježíše Krista, a její zvláštní postavení mezi prostředky Boží milosti, patří k základům křesťanského života. O její podobě nám dodnes podává svědectví řada pozoruhodných uměleckých děl. Jejich významy, poselství a funkce, které se zde spojují, překrývají, kombinují, mizí a znovu objevují, nás dodnes nepřestávají udivovat.

Výstava přibližuje tajemství eucharistie prostřednictvím sochařských, malířských i uměleckoemselných děl z období pozdního středověku. Její autoři instalaci záměrně obohatili také o několik exponátů z doby baroka i 20. století. Volně navazujícím vstupem současného umění by se v květnu měla stát navíc instalace Pavla Mrkuse v Ambitu Arcidiecézního muzea.

Překračovat hranice

Odborný garant výstavy Aleš Mudra na vernisáži připomněl, že svátost eucharistie se slaví jako prostředek skutečného zpřítomnění Boha v tomto světě.

„Oplatka se při mši proměňuje v pravé tělo Kristovo. Toto svátostné tělo má shodnou podstatu s lidským tělem Ježíše a zároveň je totožné s tělem duchovním, které setrvává na nebesích. Pochopit tyto záhady slovem nebo rozumem je obtížné. Umění však oslovuje emoce, dokáže zjevovat, co jinak není zřejmé a odpovídi na otázky víry zprostředkovat,“ řekl Mudra.

Zároveň vysvětlil, proč by eucharistie měla zajímat dnešního člověka v sekularizované společnosti. „Ve středověku byla prominentním prostředkem

přesahování za hranice lidské zkušenosti a za každodennost. Touha překračovat hranice je všelidská a přetrvává stále,“ prohlásil Mudra.

Arcibiskup Jan Graubner potvrdil, že se mu výstava líbí. „Samozřejmě, že tyto posvátné předměty v muzeu vyzní jinak než v chrámě, když jsou použity, k čemu byly vytvořeny, když v monstranci je opravdu přítomen Kristus pod způsobou chleba. Tady je to v jiné atmosféře. Ale je to také vynikající příležitost vidět jiné souvislosti a vidět vše zblízka,“ řekl arcibiskup.

Kurátorka Helena Zápalková.

Zaujal jej svatostánek z želvoviny s Kristem ze slonové kosti, exkluzivní dílo vytvořené pro opata někdejšího cisterciáckého kláštera v Plasích podle návrhu slavného českého barokního architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichela. „Uvědomuji si, jak tehdy záleželo na tom, aby umělci našli co nejcennější materiál. Hledali tu největší hodnotu, která by byla důstojná toho, aby v ní přebýval Kristus,“ uvedl Graubner.

Záslouhou etnografky Věry Frolcové zazněla na vernisáži píseň *Nejsvětější Tělo Boží*, objevená v Rudě nad Moravou. Johana Ptáčková z volného sdružení hudebníků si poté užila i samotnou výstavu. „Kristovo tělo je pro mě osobně také mystériem, prožila jsem si to v hudbě na podiu a teď ještě jednou v mnoha podobách,“ řekla Ptáčková, která o sobě tvrdí, že není věřící v tradičním pojetí.

Skvostné exponáty

Na výstavu se podařilo získat opravdu exkluzivní umělecká díla, zapůjčená z celé řady sbírkových institucí, církevního i soukromého majetku. Mnohá jsou zde prezentována vůbec poprvé, či pochází přímo z chrámů a jsou tak vystavována pouze výjimečně.

Jedním z nejpoutavějších a zároveň co do rozměrů největším exponátem je obraz *Poslední večeře Páně* z kostela sv. Jakuba v Kutné Hoře. „Tato

Pyxida z Mělníka, kolem 1490, z kostela sv. Petra a Pavla v Mělníku.

Hornorýnský mistr, *Veronikina rouška*, poslední čtvrtina 15. století, Královská kanonie premonstrátů na Strahově.

na délku téměř třímetrová desková malba Hanuše Elfeldara byla pravděpodobně původně jako predela, tedy spodní část gotické oltářní archy, součástí hlavního oltáře,“ upozorňuje spoluautorka a kurátorka výstavy Helena Zápalková

Naopak jeden z nejmenších exponátů představuje *Pyxida z Mělníka* se sousoším Getsemanské zahrady na víčku. „Tato drobná stříbrná schránka, která sloužila k uchování proměněných hostií, patří mezi mělnické poklady a trezor opouští jen ve výjimečných případech,“ připomíná Zápalková.

Dnes již téměř zapomenuté velikonoční rituály zase připomene socha *Krista z Litovle*, která byla díky pohyblivým pažím na Velký pátek obřadně snímána z kříže a ukládána do hrobu. Socha *Vzkříšeného Krista z Horažďovic* byla zase při liturgické inscenaci Ježíšova nanebevstoupení zavěšena na laně a tažena vzhůru, kde zmizela lidským očím v dutém svorníku klenby kostela.

Na výstavě však návštěvníci neuvidí jen středověká díla. Do překvapivě živého dialogu s nimi vstupují i práce českých umělců 20. století – *Večeře v Emmauších* Jana Zrzavého, nebo *Pieta* Bohuslava Reynka.

Jedinečná výstava je k vidění do 10. září.

DOPROVODNÝ PROGRAM //

Audiovizuální intervence Pavla Mrkuse

V květnu čekají návštěvníky audiovizuální projekce do klenby dvou zatemněných ramen Ambitu.

Pavel Mrkus měl instalace na Benátském bienále, v Centre Georges Pompidou v Paříži nebo v Chelsea Art Museum v New Yorku.

Pavel Mrkus, *Another Time*, 2016

Hymny ke svátku Božího těla

18. 6. | KOSTEL SV. MOŘICE V OLOMOUCI

Koncert a komentovaná prohlídka kostela s unikátními varhanami. Představí je varhaník Karel Martinek koncertem hymnů ke svátku Božího těla, které tematicky navazují na výstavu. Je nutné se předem objednat.

Rezervace, informace: Hana Lamatová | 585 514 174
lamatova@olmuart.cz

Vokolkem Kutné Hory

24. 6. | VÝLET DO KUTNÉ HORY

Celodenní zájezd představí dvě sakrální realizace zajímavé umělecké osobnosti Vojmíra Vokolka. Zaměříme se na jeho freskovou výzdobu kostelů v Dolní Bučici a Rozhovicích. V druhé půli dne si prohlédneme městskou památkovou rezervaci v Kutné Hoře, která je na seznamu světového dědictví UNESCO.

Rezervace, informace: Hana Lamatová | 585 514 174
lamatova@olmuart.cz

Nejnovější místa eucharistie

9. 9. | VÝLET DO SÁZOVIC A ŠAROV

Celodenní zájezd představí nejnovější místa eucharistie v blízkosti Olomouce. Navštívíme kostel sv. Václava v Sazovicích u Zlína, který je dílem architekta Marka Jana Štěpána (svěcení 13. 5. 2017). Dalším cílem se stane kaple s křížovou cestou v Šarovech u Zlína.

Rezervace, informace: Hana Lamatová | 585 514 174
lamatova@olmuart.cz

Cesta k Božímu hrobu

10. 9. | OLOMOUC

Nedělní komentovaná vycházka se zaměří na putnickou tematiku a provede diváky výstavou a dalšími kulturními zajímavostmi Olomouce až k Božímu hrobu v kostele Neposkvrněného početí Panny Marie.

Rezervace, informace: Hana Lamatová | 585 514 174
lamatova@olmuart.cz

ČTYŘI TEMATICKÉ OKRUHY VÝSTAVY

I. Mše

Předmětem prvního oddílu je samotná mše, tedy rituál, při němž podle ustanovení Ježíše mají lidé na jeho památku jíst chléb, který je jeho tělem, a pít víno, které je jeho krví. Vedle zobrazení Večeře páně zahrnuje i liturgické náčiní k vysluhování mešní oběti (kalichy, ciboria, pyxidy, monstrance).

II. Eucharistické alegorie a zázraky

Alegorie představují jeden ze způsobů, jak názorně představit oficiální učení církve. Víru ve skutečnou přítomnost Krista v eucharistii posilovalo šíření legend o eucharistických zázracích.

III. Příběh Kristových pašijí

Vedle jednotlivých pašijových zastavení, připomíná tento oddíl také poutě do Svaté země a předměty s nimi spojené (růžence se dřevem sv. Kříže a modely kaple Božího hrobu).

IV. Kristovo tělo ve výtvarném umění

Díla s námětem vtělení a oběti Krista (Madona s dítětem, Olivová hora, Ukřížování, Oplakávání, Pieta, Kristus v hrobě, Bolestný Kristus, ale také Zmrtvýchvstalý Kristus).

SVÁTOST EUCHARISTIE

Přijetí „oplatky“ (a vína) proměněných v tělo Krista – se v mešním obřadu nazývá *communio* – společenství. Vertikální spoj k Bohu se prolíná s horizontálními spoji lidského společenství. Také v eucharistické „oplatce“ se setkávají duchovní realita v nejvyšší míře posvátná (Bůh sám) a zcela věčná realita tělesná (potrava). V „oplatce“ je tak zahrnut sdílený početek obou složek lidských potřeb – duchovních i tělesných.

I ARCHITEKTURA MÁ SVOU DOMOVSKOU SCÉNU

V Muzeu umění začal pravidelný program s názvem *Divadlo architektury*, v němž odborníci reflektují architektonická témata.

„Začali jsme plnit stěžejní formáty programu: přednášky, menší výstavní projekty, prezentaci nových publikačních počínů z oblasti architektonické teorie, historie a praxe,“ uvedla historička architektury Martina Mertová. Domovskou scénou se pro Divadlo architektury stalo Divadlo hudby Muzea umění.

Trochu jiné divadlo

Divadlo architektury představuje svou vlastní disciplínu v rozhovorech etablovaných osobností i jako živý proces v tvorbě mladých ateliérů. Jedním z netradičních formátů, nazvaným *Vykroč z kraje*, chce platforma prostor pro

svěží vítr vanoucí z architektonických kanceláří nejen olomouckého regionu.

„Letos už jsme na pódiu Divadla hudby uspořádali křest knihy a stejnojmennou výstavu *Bilance*. Umění ve veřejném prostoru města Olomouce v letech 1945–1989 a přednášku o moravských lázeňských městech Pavla Zatloukala. Na to navázal Rostislav Švácha v rozhovoru s architektkou Pavlou Melkovou a v duelu vycházejících architektonických hvězd se utkali členové ateliérů ORA ze Znojma a Maspartí ze Šternberka,“ popsala Mertová dosavadní program. (Dva snímky vpravo dole.)

Šumperák v dubnu

V dubnu naváže Divadlo architektury představením zdánlivě raritní publikace *Šumperák*. V Olomouckém kraji se v šedesátých letech minulého století zrodil projekt rodinného domu, který se brzy objevil ve všech koutech tehdejšího Československa. Autoři knihy, fotograf Tomáš Pospěch a historička architektury Martina Mertová, vysvětlí pohyby k vydání knihy a formou přednášky přiblíží pozoruhodný příběh fenoménu „šumperák“.

„Lidé jím opovrhují, nenávidí ho i obdivují. Na počátku záměru vydat o šumperáku knihu byla fascinace sérií domů fotografa Tomáše Pospěcha. Sesbíraný a systematicky utříděný materiál posloužil k důkladné uměleckohistorické probírce. Budeme hovořit také o nabytých zkušenostech a zážitcích při práci na knize,“ naznačila Mertová.

Divadlo architektury – přednáška
Tomáš Pospěch – Martina Mertová: Šumperák
10. 4. | 18.00 HODIN | DIVADLO HUDBY

Další formáty

Divadlo architektury začalo psát svou historii před dvěma lety. Na počátku byl v únoru 2015 happening v proluce v Denisově ulici zahajující výstavu olomouckého Ječmen studia.

„Zajímá nás urbanismus. Další z formátů, který by v programu Divadla architektury měl zaujmout pravidelné místo, zahájí úspěšná mladá trojice Dvořák, Gogolák, Grasse. A jarní oteplování nás vyžene také z divadla ven. Komentované prohlídky města budou sledovat historická témata i aktuální události v olomoucké architektuře a urbanismu,“ nastínila Mertová. Divadlo architektury je zkrátka trochu jiná podívaná.

Mistři české fotografické avantgardy v Sofii

Muzeum umění se podílí na výstavě české fotografické avantgardy v Národní galerii v bulharské Sofii. Spoluautory výstavy jsou olomoucká kurátorka Štěpánka Bielešová a Vladimír Birgus z Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě.

Za hlavní centra meziválečné avantgardní fotografie jsou právem považovány Francie, Německo a Rusko. Nicméně i v Československu se ve stejné době zrodila mnohá fotografická díla, která nejsou pouhou napodobeninou cizích vzorů, ale výrazně se podílela na vývoji umělecké fotografie. Tvorba Františka Drtikola originálním způsobem reagovala na podněty mezinárodního stylu art deco, Díla Jaroslava Rösslera, Jaromíra Funkeho a Eugena Wiškovského rozvíjela prvky konstruktivismu, funkcionalismu a nové věcnosti, později i surrealismu.

Funke a Rössler velmi osobitým způsobem přispěli k rozvoji abstraktní fotografie.

Zahraničního uznání se průkopníkům české moderní fotografie dostalo postupně – zatímco Drtikolova a Funkeho díla začala být představována ve významných galeriích a muzeích už v sedmdesátých letech, Jaroslavu Rösslerovi vyšla první monografie až v roce 2001 a Eugen Wiškovský na své plně mezinárodní docenění stále ještě čeká.

V Sofii je do 21. května vystaveno 47 exponátů ze soukromých sbírek a tři z Muzea umění.

Jaromír Funke, z cyklu *Čas trvá*, 1932

Eugen Wiškovský, *Měsíční krajina* (Límce), 1929

Eugen Wiškovský, *Izolátor s pružinou*, 1933–1935

František Drtikol (1883–1961)

byl prvním českým fotografem, jenž dosáhl světového úspěchu. V počátcích své tvorby vycházel ze secese a symbolismu. I když sám avantgardním tvůrcům vyčítal příliš velký důraz na formální experimenty na úkor myšlenkového obsahu, mnohá díla z jeho vrcholného období 1923–1929 byla výrazně ovlivněna kubismem, futurismem, expresionismem i abstraktním uměním.

Nevyhýbal se erotice a otevřeně ukazoval nahá těla v ohromující přirozenosti. Mnohé z jeho fotografií byly na svou dobu odvážné a z některých zahraničních expozičních byly dokonce odstraněny.

Jaroslav Rössler (1902–1990)

byl jako jediný profesionální fotograf přijat do české avantgardní skupiny Devětsil, vedené Karlem Teigem. Byl inspirován hlavně konstruktivismem a abstraktním uměním, v jeho tvorbě však najdeme i vlivy futurismu a nové věcnosti.

Od roku 1923 fotografoval světla z reflektorů s použitím dlouhé expozice a speciálních

rozostřených objektivů. Na těchto fotografiích se objevují rozmazané kruhy, vypouklé předměty a zakřivené kužely.

Po dlouhé přestávce se Rössler ve druhé polovině padesátých let vrátil k volné tvorbě a svými experimentálními imaginativními snímky se opět zařadil do aktuálních tvůrčích tendencí.

Jaromír Funke (1896–1945)

patřil k nejvýznamnějším průkopníkům české avantgardní fotografie. Originálně reagoval na mnoho progresivních tendencí své doby, velký význam měla i jeho publicistická, teoretická, organizační a pedagogická činnost. Na začátku 20. let se v jeho tvorbě střídaly romantické piktorialistické krajiny a impresionistické žánrové scény.

V roce 1923 začal vytvářet konstruktivisticky komponované snímky, paralelně tvořil jednoduchá zátěší. V jeho kompozicích se skleněnými tabulemi, lahve, kuchyňským nádobím či mořskou hvězdou začaly hrát hlavní roli stíny. Samotný objekt už nebyl důležitý.

Současně se zabýval i krajinářskou a vlastivědnou fotografií.

Eugen Wiškovský (1888–1964)

je autorem originálních a radikálních děl. Už na přelomu 20. a 30. let tvořil nevšední zátěší z kovových tyčí, turbín a betonových potrubí, elektrických izolátorů, či gramofonových desek uspořádaných v dobře promyšlených kompozicích. Vytříbeným smyslem pro detail, vytržením z kontextu, přeměnou barevné reality v černobílou fotografii nebo rytmickým opakováním se mu podařilo nejen změnit tradiční vnímání objektů, ale také objevit překvapivě symbolické významy.

V nejslavnější fotografii *Měsíční krajina* z roku 1929 byla kompozice s tvrdými košilovými límcí transformována prostřednictvím potlačení měřítka, izolování opakujících se detailů, důmyslného osvětlení s žárovkou položenou mezi límcí a přidáním obrysu mince, položené v pozdější variantě snímku na fotografický papír coby obraz Země, v imaginativní obraz měsíčního povrchu s krátery.

Madona s rouškou bude do konce června v Londýně

Šedévř Arcidiecézního muzea, obraz Madona s rouškou od italského renesančního malíře Sebastiana del Piomba, si zapůjčila Národní galerie v Londýně. Obraz bude od 15. března vystaven v hlavní budově na Trafalgar Square jako součást expozice *Michelangelo & Sebastiano*.

„Výstava je zaměřená na přátelský umělecký vztah mezi Michelanželem a Sebastianem del Piombo,“ uvedla kurátorka sbírky italského malířství Arcidiecézního muzea Gabriela Elbelová.

Obraz *Madona s rouškou* pochází z původní kolekce biskupa Karla Liechtensteina-Castelcorna a je jedním z mála, který nebyl na konci 18. století přesunut do obrazárny kroměřížského zámku. „Byl umístěn v kapli Arcibiskupského paláce, takže se stěhování vyhnul,“ vysvětlila kurátorka. Přesto Olomouc opustil. Od 60. let byl až do sametové revoluce ve stálé expozici Národní galerie v Praze. Od devadesátých let je součástí kolekce, kterou spravuje Muzeum umění.

Vrchol renesance

„Je to intimní usebraná kompozice krásná i svým tématem. V italském renesančním malířství se tehdy začal pěstovat spící Ježíšek s Madonou nebo Svatou rodinou. Je to exkluzivní malba, přitom topolová deska, na které vznikla, začala patrně už velmi brzy vykazovat známky degradace,“ popsala Elbelová. Podle ní se už v minulých staletích obraz několikrát tmelil a retušoval.

Madona s rouškou představuje vrchol italské renesanční tvorby na našem území. Je to jediný Piombův obraz v Česku. Sebastiano je zastoupen ještě kroměřížské sbírce kresby návrhem fresky pro kostel San Pietro in Montorio v Římě.

Sebastiano byl původem benátský malíř, který tvořil v první polovině 16. století. Když přišel kolem roku 1511 do Říma, začal malovat pod vlivem Michelangela a Raffaela. Tam vznikl i tento obraz. „Oba tyto vlivy jsou

na něm patrné, hlavně v typologii postav, především u Panny Marie v její fyziognomii. S Michelanželem společně pracovali na mnoha zakázkách a pojilo je i úzké přátelství,“ řekla Elbelová.

Odjíždí jen ojedinele

Naposledy byla Madona s rouškou zapůjčena před deseti lety do Říma. „Zájem o tento obraz je velký, žádostí míváme hodně, ale většinou z nich nevyhovíme. Zapůjčujeme ho jen na nejprestižnější výstavy,“ uvedla Alena Jemelková, vedoucí památkové péče z Arcibiskupství olomouckého, které je vlastníkem obrazu. Podle ní je tradičně největší zájem o Tizianův obraz Apollón a Marsyas, o díla Cranachů a právě del Piomba.

Smůlka o zápůjčce je uzavřena mezi arcibiskupstvím a Národní galerií v Londýně. Pojištění v řádu desítek milionů korun má i britskou státní garanci. „Transport vždy nějaké riziko představuje. Pojistka pak hraří případné restaurování vzniklé škody,“ objasnila Jemelková.

Staré deskové obrazy jsou poměrně křehké a náchylnější k poškození. „Dřevěná podložka je sestavena ze tří desek. Levá část je zhotovena z větve, což je méně kvalitní dřevo než z kmene a právě tato deska je nestabilní. Obraz je proto od devadesátých let ve speciálním klimarámu, mezi dvěma skly s pružným těsněním kvůli stabilní vlhkosti,“ konstatovala Jemelková. Součástí speciálního rámu je i čip, který zaznamenává všechny změny.

Opatrný převoz

Renesanční skvost měl do Londýna i patřičně bezpečný transport. Zajišťují ho vždy jen

Sebastiano Luciani zv. del Piombo (kolem 1485–1547), *Madona s rouškou*, (kolem 1520), olej, topolové dřevo

odborné firmy. „Naše nároky se týkají klimatizace, balení i odpružení. Převoz musí být pro obraz co nejšetrnější,“ řekla Elbelová.

Polstrovaná bedna se stabilní teplotou se v muzeu nejprve několik dní aklimatizovala. Nákladový prostor kamionu pak musí mít kromě klimatizace i speciální odpružení a po doručení na místo zůstal obraz další dva dny „na zvykání“ v londýnské galerii zabalený v bedně.

U oficiálního předání a vybalení musí být přítomen kurátor nebo restaurátor zápůjčitele. Provází ho společná kontrola Condition Reportu – záznamu všech defektů a problematických míst na malbě, která by se v průběhu výstavy mohla změnit. To se týká i rámu.

„V tomto případě jsme v Londýně neznačili nic, žádná změna cestou se nestala, jen se mírně uvolnily pokosy – rohové spoje na rámu,“ poznamenala Elbelová.

Výstava *Michelangelo & Sebastiano* bude v londýnské Národní galerii do 25. června. Madona s rouškou je vystavena na Trafalgar Square v prvním patře.

*šedévř → z francouzského chef-d'oeuvre – mistrovské dílo, vrchol tvorby

Instalace v expozici *Michelangelo & Sebastiano*.

FENOMÉN ATELIÉR PAPÍR A KNIHA má reprízu na Slovensku

Autorské knihy a objekty studentů J. H. Kocmana z brněnského Ateliéru papír a kniha mohou od 13. března obdivovat návštěvníci Literárního muzea, které je specializovaným pracovištěm Slovenské národní knihovny v Martině.

Výstavu *Fenoméni Ateliér papír a kniha*, která nedávno skončila v olomouckém Muzeu umění, tam nainstalovala se slovenskými kolegy kurátorka Gina Renotière.

Jiří Hynek Kocman je podle Renotière jedním z nejvýraznějších představitelů koncep-

tuálního umění v evropském kontextu. „Jeho zásluhou se papír a kniha stávají v českém prostředí respektovanými uměleckými disciplinami,“ vyzdvihla Kocmanův význam.

Kocman působil na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně. Studenty orientoval na zkoumání a interpretaci papíru a knihy s ohledem na materiál, strukturu a funkci. Řemeslo přitom bylo východiskem pro vznik konceptuálních děl,“ podotkla kurátorka.

Literární muzeum v Martině má padesátiletou tradici a ročně do něj zavítá přes 43 tisíc návštěvníků.

„Stálá expozice představuje dějiny slovenské literatury od dob Velké Moravy do poloviny minulého století. Muzeum ale sbírá i dokumenty uměnovědné povahy zaměřené na vývoj slovenské literatury, její dějiny, prezentaci a popularizaci. Kromě toho nabízíme i krátkodobé výstavní projekty, které souvisí s hlavním předmětem činnosti,“ uvedla kurátorka muzea Jarmila Kováčová.

Výstava autorských knih v Martině je první reprízou a potrvá do 20. května. Pak by se měla přesunout do Kutné Hory a Karlových Varů.

MOSKVA: VSTŘÍC BUDOUCNOSTI

Velkorysý výstavní projekt *Vstříc budoucnosti. Evropské umění 1945–1968*, který připravila tři muzea z Německa, Belgie a Ruska se přesunul do Moskvy. Spolu s ním i čtyři díla, která na výstavu zapůjčilo Muzeum umění. Poslední vernisáž této výstavy se uskutečnila 7. března v Moskvě.

Podoba expozic se v ZKM Karlsruhe, Centru krásných umění v Bruselu i ve Státním muzeu výtvarného umění A. S. Puškina v Moskvě od sebe liší, zásadní koncepce projektu však zůstala nezměněna – pohled na poválečné umění a kulturu západní a východní Evropy jako na celistvou krajinu výtvarného umění, tvořenou díly umělců z různých zemí a patřících do rozdílných politických táborů.

Jak bývá bohužel zvykem, geopolitické paradigma Východ – Západ zcela pomíjí existenci středoevropského prostoru jako svébytného kulturního fenoménu a ne jinak je tomu i u tohoto projektu. Výstava představuje všechny modernistické i postmodernistické směry dvacátého století – expresionismus, surrealismus, abstrakci v nejširším záběru od informelu a akční malby až po op-art, kinetické umění, konkretisty, konceptualisty

a nová média. Stejně tak ovšem nezapomíná ani na tendence realistické.

„Moskevská výstava zahrnuje více než dvě stovky uměleckých děl z osmnácti evropských zemí a Ruska. Představuje taková jména jako Gerhard Richter, Georg Baselitz, Marc Chagall, Yves Klein, Pablo Picasso, Tadeusz Kantor, Vadim Sidur nebo Jean Dubuffet. Svými díly jsou zastoupeny Tate Modern Gallery v Londýně, Centre Pompidou a Picassovo museum v Paříži, Národní galerie v Budapešti, Národní muzeum v Krakově, Fondation Beyeler v Basileji, Stedelijk Museum v Amsterdamu či Treťjakovská galerie v Moskvě,“ vyjmenoval Alexandr Jeništa, který Muzeum umění při instalaci výstavy zastupoval.

Z Olomouce na výstavu putovala díla Zdeňka Sýkory (olej na plátně *Černé čárky* z roku 1963), Aleše Veselého (*Obraz-objekt* z roku 1960), Huga Demartiniho (*Reliéf* z roku 1964) a Milana Dobeše (kinetický a světelný objekt *Pulzující rytmus* z let 1967–1968).

„V hlavní budově moskevského Puškinova muzea se instalaci našich děl věnovali kurátoři Daniel Bulatov a Alexandra Danilová společně s produkčními muzea Darjou Gorelikovou a Kristinou Barekjanovou.

Výstava v Moskvě potrvá do 21. května, poté se všechna díla vrátí zpět do Muzea moderního umění, kde budou opět k vidění ve stálé expozici *Století relativity*.

Michal Ožibko (*1981)

Rodák ze Šumperka. Nevšední příjmení naznačuje, že jeho otec pochází z Ukrajiny.

Studium na akademii ukončil v roce 2011 diplomovou prací nazvanou *Escape*. Je to obraz postmoderní piety o rozměrech 5×4 metry. Je zapůjčen do Muzea umění a visí v Arcibiskupském zámku v Kroměříži. Oponentem práce mu byl profesor Gordon Graham z univerzity z Princetonu.

Nějaký čas působil v reklamě, kterou nedávno natrvalo opustil.

Jeho první obraz má „bábin-ka“ v Havířově. Namaloval ho ve 14 letech a byl to spíše hold impresionistům.

Vybral jste si hyperrealismus, nebo si hyperrealismus vybral vás?

To mi bylo asi osm let, měli jsme doma obrázkovou knížku z feodosijské galerie. Víte, Feodosija je jedno přístavní město na Krymu. No a ta kniha byla psána azbukou a pojednávala o malíři Ajvazovském, což byl za cara malíř admirality. Byly tam samé staré koráby, velké klasické obrazy, které ale vypadaly jako fotky. A já jsem jako dítě nechápal, jak je to možné, že jsou tak staré věci vyfocené barevně, když třeba můj děda je na fotkách jen v černobílě. Jak je možné, že věci starší než děda jsou barevné. Tak mi vysvětlili, že to jsou již nově vyfocené staré obrazy. Dodnes jde o nejvíce kopírované obrazy mořských krajin vůbec. Na základě obliby Ajvazovského děl se později mořská krajina ujala jako kýč a malovali ji podle něj i lidé, co u moře nikdy nebyli. Podobně jako když Karel May psal o indiánech.

Byl to tedy první impuls?

Asi ano. Byl jsem tím fascinovaný. Tou dovedností, protože já když jsem v osmi letech maloval, tak to tak vůbec nevypadalo, jako od toho Ajvazovského, a já si to neuměl vysvětlit. Až pak jsem zjistil, že to nejsou pastelky, čím to dělal on. Ale zůstalo to ve mně, že existuje možnost udělat něco tak, že to může silně fascinovat. Měl jsem touhu se s tím vyrovnat, a vůbec to nějak vstřebat. Možná i proto jsem se rozhodl pro hyperrealismus, nejspíš to byl impuls. Nicméně témata mých obrazů vycházejí ze života, který jsem žil já sám.

Jaká témata?

Nežil jsem u moře, abych maloval pobřežní krajinu. Na svých prvních obrazech jsem měl záchodové nádržky nebo smetiště, kolem kterých jsem procházel, když jsem bydlel po podnájmech a potkával ten bordel, co lidi naházeli na ilegálních skládkách. Témata čerpám ze života, ale to, jak je zobrazuji, za tím bude trochu ten vliv Ajvazovského.

Ale maloval jste i jiné věci a jinak.

Začátek byl ve čtrnácti, kdy jsem doma u máti ještě maloval první obraz olejem, a byl jsem okouzlen impresionisty, průkopníky moderního umění. Ten jejich příběh mě zaujal. Proto jsem první olej udělal skoro až pointilisticky, krajina poskládaná z mihotavých teček, ne namíchaných barev, dělený rukopis. Bylo to vzdání holdu jim, ale nebylo to ještě nic ze mě, popravdě řečeno.

A kdy to bylo z vás?

Později, když jsem se orientoval na klasickou malbu tak, aby to, co maluji, připomínalo co nejvíce realitu. Jestli je to realistická malba nebo hyperrealistická, jsem vůbec neřešil.

Proč tedy nyní tvoříte hyperrealisticky?

To vychází z povahy témat. Lze je zachytit samozřejmě i schematicky, když se třeba podíváte na postavy Josefa Lady, obličejy jsou pouze schematické. Dá se tak zachytit i podobnost, ale co když pro sebe potřebujete víc, třeba zachytit velmi jemnou nuanci v obličejí, které vám připadá něčím hrozně silná. Tam už schéma nemůže stačit. Má problém s tím, že mnohdy až příliš zjednodušuje. Ve schematickém zobrazení uděláte úsměv, ale nepoznáte, jestli je to úšklebek, úsměv, jízlivost... Schéma nepřeneslo dobře emoci. Vysoce realistická malba to dokáže – pozice očí nebo koutku úst má desítky nuancí, které v hyperrealistické malbě odlišíte.

A máme odpověď, hyperrealismus si vybral vás.

Asi ano.

Malířský rukopis není dogma

Jaká je vaše technika?

Osobně airbrush nebo spreje v obrazech nepoužívám. Ani ve štětcích to tolik není. Při debatách s přáteli umělci jako je Zdeněk Trs, jsme dospěli ke zjištění, že často malujeme štětci koupenny mi i v normálních drogériích, jsou to ty nejsprostší, co existují. Sám jich mám doma spoustu, polovina mých štětců je takových. Spíš než kvalita štětců je důležitější, jak jste s tím schopni pracovat. Když to přeženu, tak Jaromír Jágr dá nejspíš gól i s blbou hokejkou. To, že je dobrý, není totiž v hokejce. Klidně ho můžete celého přestrojit, dát mu i jiné brusle a zjistíte, že je furt stejně dobřej. Ani u hyperrealismu výbava nehraje hlavní roli.

Je to třeba v trpělivosti?

U některých autorů určitě jo. Výstavba obrazů je u každého jiná. Jsou autoři, kteří si obraz podmalovávají, staví ho na nějaké kresbě, kterou postupně malbou zdokonalují, zdokonalují, až se z toho vyloupne obraz. Ale třeba Honza Mikulka je schopný namalovat obraz zleva doprava. A to tak, že na jedné straně

je bílá plocha a na druhé jakoby fotka. Vymíchá tóny tak přesně, že se úplně vyděsíte, když to vidíte.

A jak malujete vy?

Já si to podetřu nějakým základním tónem, na to udělám kresbu, tu pak vysvětlím bělobou, přes tu dávám základní odstíny v akrylu, na ty pak dávám další vrstvy v akrylu, a teprve na ně olej, kterým to v závěru ještě lazuruju.

Kolik máte těch vrstev?

V některých případech dost, že to ani nespočítám. Ale pět, šest rozhodně. Třeba vlasy maluju tak, že postupuju podle toho, jak to je v přírodě. Ty, co jsou vespod a dopadá na ně nejméně světla, jsou logicky nejtmaší. Ty maluju nejdřív, přes ně jedu ty světlejší a přes ně ty nejsvětější. Takže vlastně těmi mezírkami v jednotlivých tazích štětcem, prosvítají ty přechozí vrstvy a to vytváří tu bohatost a prostorovost vlasů. Je to ale jenom jeden z několika způsobů, jak vlasy malovat.

Takže neděláte každý vlas zvlášť?

To ne, můžete klidně při malbě použít široké štětec a malovat jakoby hráběmi. Důležité je zkrátka dosáhnout toho, co chcete. Někdo to bude třeba dělat otrocky po jednom vlasu, a někdo vezme vychlupatější štětec a jen to na hulváta nahodí a dosáhne toho efektu taky.

Pracujete podle fotografie?

Zpracovávám to podle fotografií, ale není to tak jednoduché. Odkaz čistě na jednu fotografii je nepřesný.

Jak to?

Když nasvítíte ženu zepředu, čelně rozptýleným světlem, nebudete schopni říct, jestli má orlí nos, nebo ne. Dokud ji nevyfotíte zboku. A to je to, co upřednostňuju. Mně zajímá jak se celý ten objekt tváří, jak na něj dopadá světlo, jakou má strukturu. Představu o něm si doplňuju z fotodokumentace, z více fotografií. Zároveň jsem byl na tom místě a ten objekt jsem viděl, takže ještě konfrontuju svoji paměť.

Není to tedy fotorealismus?

Fotorealista kouká na jednu fotografii, nezajímá ho, jak to ve skutečnosti je, jen přemaluje, co vidí. Pro něj fotka otiskla realitu. Já si tu realitu skládám. Je to nejen přesně viděné, ale ještě poučené o vlastní zkušenost s motivem.

Má u hyperrealismu divák vnímat i malbu?

To má olomoucká výstava ukázat. Občas má nepoučená veřejnost dojem, že hyperrealisti dělají všichni stejně. A to je špatně.

Proč?

Dobrým příkladem je obraz *Hra s hlávkami* od Zdeňka Berana. Když je vyfoceny, je nerozeznatelný od fotografie, ale když přijдете ke skutečnému obrazu, vidíte na něm vrstvy běloby, přes které je lazurními a pololazurními tahy modelovaná plasticita jednotlivých záhybů toho zelí. Vlastně přicházíte na to, že vidíte strukturu malby, tzv. malířskou fakturu, prostě rukopisu. A když odstoupíte, oko to přečte úplně jinak, už to není jen barva uhlazená hadrem, že je to realistický polostín na něčem. A to je přesně ono.

Naopak Hynek Martinec nebo Honza Petrov jsou zase dokonale popisní a to je něco jiného. Ti pracují spíš s tou absolutní hladkostí, i v detailu. A těch způsobů je hrozně moc. Jsou dokonce hyperrealisti, kteří skládají obraz z malinkých teček jako ofsetový tisk. Prostě ty rukopisy jsou jiné. Malířský rukopis u hyperrealistické malby není dogma, odpovídá malířovu naturelu.

Osudná sololitová deska

Kterého vlastního obrazu si nejvíce vážíte?

Určitě toho, co ještě není namalovaný. A z těch, co namalované jsou... jen jeden jediný mám doma. Já své obrazy doma mít nechci, když je dodělám, tak mi musí pryč z očí, abych se v nich nebabral pořádkem. A navíc galerista mě neustále urguje, abych mu něco přinesl zase.

A ten co máte doma?

Ten prodat nechci. Je to sololitová deska z přijímacích zkoušek na akademii. Vyšlo mi to až napočetvrté. Ty přijímací trvají čtyři dny, napřed děláte portrét – kresbu podle modelu, pak celoškolní téma, pak volitelné téma a ještě téma pedagogu. Na volné téma si většinou všichni vybírají malý formát, aby to stihli. Já měl nějaké á čtverky, na které jsem chtěl malovat akrylami, ale nějak jsem si to špatně napnul a začalo se mi to vždycy vlnit a kroutit. Měl jsem tři, tak jsem to strhl a začal znovu. A potřeť. Nedalo se na to malovat. Uběhlo mi půl dne a neměl jsem nic. Měl jsem odevzdat práci a neměl jsem ani na co malovat! Běhal jsem po chodbách akademie, abych našel hnusnou zaprášenou sololitovou desku pobitou hřebíky. Z ní se dal malý formát vyřezat, tak jsem si půjčil od sochařů pilku a kleště a vyřezal si ten formát a vytahal hřebíky. Zbývaly mi dvě a půl hodiny do konce. Všichni už skoro finišovali a já jsem ještě ani nezačal. Nakonec jsem to ale fakt udělal. Odložil jsem štětec a vešel asistent – že všichni musíme skončit. Stihnul jsem to jen tak tak.

Co na něm bylo?

Byla to vlastně olejová skica, jmenuje se BeTween. Je to obraz dvou dveří z podzemních garáží, mezi nimiž je vypínač a osvětluje to zářivka, která je mimo formát. Doktor Kříž mi pak při hodnocení říkal, že je to lepší než spousta mých domácích prací... Tak jsem se dostal na akademii. Z nostalgie jsem se rozhodl, si ten obraz ponechat.

Nebyl byste stejný malíř i bez akademie?

Já jsem se už naučil malovat nejvíce na těch neúspěšných přijímacích. Vždycky, když jsem sledoval, co a jak malují kolegové, vždycky jsem se z toho poučil. Byly to pro mě takové workshopy v průběhu čtyř let. Od Honzy Uldrycha jsem pochopil, čím je dobrá akrylová podmalba. Od Míry Javůrka jsem zase pochytil techniku lazurování, on dokázal z nahozené nějakých pár skvrn bělobou vytvořit během chvíle díky přelazurování úplně skvělou věc. Jak tam je člověk týden, tak vidí u všech ty jejich postupy, a osvojí si je pro svůj styl malby. Na škole v ateliéru jsem pak vlastně ani nemaloval.

Jak to?

Protože jsem při škole pracoval a malování jsem mohl věnovat jen víkendy, kdy byla škola zavřená. →

O UMĚNÍ

„Tvrdá, soustavná práce na díle, není dneska moc umělci vyhledávaná. Že by na něčem měli dělat půl roku a dostali se do stavu, že to není ono a vyhodili to třeba – to se také moc nevidí,“ prohlásil Ožibko. Podle něj dnes často tvůrci opouští obraz ve chvíli, kdy jim mám chuť říct: „Vrať se, věř mi, to ještě nemáš dodělaný! Nebo to vyhod' a udělej jinak.“ Tvrdí, že umění je sebezpyt a arteterapie daného jedince, která nemusí vždy léčit. Je to nějaký potřeba se vyjádřit. „O umělcích se říká, že se jim toleruje to, že jsou vyšinutí, na rozdíl od ostatních vyšinutých, co jsou zavření v Bohnicích,“ uvedl Michal Ožibko.

JAK SE DÍVÁ NA OBRAZY

„Když otevřete oči, srdce a mozek a to dílo se vás přesto netkne, tak je úplně jedno, jak slavnej ten autor je a kde to bylo vystavené. Prostě mě to nezajímá. Když to necítím a nesetkalo se to vůbec nijak se mnou, nesmí mi to do baru,“ řekl Ožibko. Doma nemá nic svého ani nic hyperrealistického, pokud nebude počítat sololitovou desku z přijímacích zkoušek.

Michal Ožibko, *Escape*, 2011

Michal Ožibko, iDeath 1 – 2, 2010

TELEFONNÍ BUDKA

Obraz Phone Box dokladuje hyperrealistický princip. „Stála vedle hlaváku. Vždycky když jsem přijel po víkendy pozdě večer do Prahy, šel jsem kolem ní. Takové to největší zlo, jedovatý děti si tam střelily do rukávu a je to tam procháň, je to dotagovaný a zničený. Někdo tam rozbil zářivky, takže už tam byla jenom jedna a ta to nestihala všechno nasvítit v té noci a vytvořila takový brutální šerosvit. Byl tam ten žlutý seznam a padalo tam světlo, takový ten kužel... Okamžitě jsem začal fotit. Bylo to neuvěřitelné. Když to objevíte, tak je to víc, než kdybyste to naaranžovali, vymysleli. To nevmyslíte, to je něco nádherného, to můžete jenom objevit,“ popisoval hekticky při rozhovoru, který přesáhl dvě hodiny.

Michal Ožibko, PhoneBox, 2007

Tak jsem maloval doma a pan profesor s asistentem ke mně vždycky jednou za čtvrt roku přišli na konzultaci se podívat, jak to mám rozdělaný. Vlastně mě to uchránilo od toho, abych se moc nechal ovlivnit ostatními, což se občas v rámci ateliéru lidem stává. Chodil jsem na přednášky, ale nemaloval jsem s ostatními v ateliéru. Škola mi dala hlavně přátele, kteří mají stejné zájmy. Je to takový inkubátor, který vám dovolí pracovat na svém díle, nepostížen tvrdou realitou. Venku je pak všechno jinak. Ne každý to zvládne, procento absolventů, co neprorazí na umělecké scéně je docela vysoké.

Byla na akademii revnivost?

Jo. Říkali nám, no vy tam jedete furt to vaše devatenácté století, že vás to baví, ty hyperrealistický věci! Nuda, obrazy jako před sto lety. Ale někdy také lidi potkáte za deset let a oni vám řeknou, víš, ale zrovna ty tvoje věci se mi líbily nejvíc... a to je pak docela nečekané.

Útěk k abstrakci**Opustíte někdy hyperrealismus?**

Částečně ho opouštím pořád k abstrakcím, které mi kompenzují malování hyperrealistických obrazů. U hyperrealismu mám pocit, že namáhám jen jednu hemisféru, míchám valéry, řeším výraz tváře apod. Chcete zachytit téma a tedy jako byste šli po cestě až na její konec. U abstrakce je to pro mě jinak, tam totiž není žádné téma, o kterém by se dalo opřít.

Jak ji děláte vy?

Mám čistou plochu plátna a kolem sebe spoustu barev. A vůbec nevím, kterou mám použít. Ale když nevím, tak je to vlastně jedno. Vezmu červenou nebo žlutou. A když je mi to málo, dám jí tam víc. A když je to moc žluté, použiju jinou, abych to

vykompenzoval – a najednou je z toho proces, kdy já matlám barvy, ale vlastně vůbec nevím proč. Chodím kolem toho obrazu, koukám stále na něj a hledám v něm vnitřní logiku – kompozici. Jestli to na mě nějak působí.

Přemalováváte to?

Neustále. Abstrakce nevznikne najednou. Nakonec to trvá skoro tak dlouho, jak hyperrealistický obraz.

Vyhodil jste někdy něco?

Z abstrakcí vlastně zatím ne. Tam to ani nejde, protože tam vlastně nemůže být nic špatně. Není to jako nepovedený realistický obraz, abstrakce nemá téma. Já nevím, jak má začít, ani jak má skončit. S abstrakcí totiž končím v momentě, kdy je její plocha v takovém rozpoložení, že by jí každý další můj tah více problematizoval, než pomáhal. Když se dostanu do patové situace.

Pak je hotová a dobrá?

Hotová ano, ale dobrá – to nemohu posoudit, protože nemám podle čeho...

Co teď děláte?

Díptych portrétu, který jsem chtěl dělat už před mnoha lety, ale nemohl jsem, protože ta osoba se stala veřejně činnou, velmi exponovaně. Kdybych to v té době namaloval, tak se na to upne pozornost, kterou tam nechci. Musel jsem několik let počkat, jinak by unikl význam toho díla.

Jak byste definoval obraz?

Obraz není nic jiného než plocha pokrytá barvami. Pak už jenom řešíte, jestli vás toto pokrytí oslovuje nebo ne. Je mi úplně jedno, je-li ten obraz geometrická abstrakce, černobílý nebo realistický. Obraz je buď dobrý, nebo špatný.

SPOLEK PŘÁTEL

Výlety za uměním i obrazárna v kině

Spolek přátel Muzea umění se nechal zhruba před třemi lety inspirovat činnostmi podobných spolků a začal vyvíjet zájezdovou aktivitu. Ta v konečném důsledku přivedla do spolku nové milovníky umění. A ve výletech za uměním hodlá spolek pokračovat i letos.

„Dosud jsme měli možnost již několikrát zhlédnout díla výtvarných mistrů ve vídeňské Albertině, ojedinělým zážitkem pak byla návštěva bratislavské galerie Danubiana,“ komentovala loňský výlet tajemnice Spolku přátel Lenka Havelková.

Do Národní galerie

Výjimečným počinem bude podle Havelkové rovněž chystaný zájezd do Prahy na výstavu německého malíře Gerharda Richtera, jehož obraz Ledovec se nedávno stal nejdražší vydraženou krajinomalbou na světě. Termín cesty byl stanoven na sobotu 27. května a pro zájemce je připravena doprava vlakem do Prahy a zpět, komentovaná prohlídka výstavy Gerharda Richtera v Národní galerii a Eberharda Havekosta v Rudolfinu zdarma.

Účast musí zájemci potvrdit na e-mailu: havelkova@olmuart.cz.

Za sakrálním uměním a zpátky do Albertiny

„Zcela jistě se opět vrátíme do Vídně, kdy na podzim budou v Albertině k vidění díla Rafaela či Petra Brueghela staršího,“ potvrdila tajemnice.

Z loňského zájezdu Spolku přátel Muzea umění do bratislavské galerie Danubiana.

Jako součást doprovodného programu k výstavě *V oplátce jsi všecek tajně* chystá pak lektorka Hana Lamatová zájezd za sakrálním uměním v podání Vojmíra Vokolka. V sobotu 24. června to bude fresková výzdoba kostelů v Dolní Bučici a Rozhovicích. Součástí zájezdu bude prohlídka městské památkové rezervace v Kutné Hoře. Druhý celodenní výlet 9. září představí nejnovější místa eucharistie – kostel sv. Václava v Sazovicích a kaple s křížovou cestou v Šarovech u Zlína.

Umění v kině

V kině Metropol nahlédli členové spolku do zákulisí světových muzeí a prohlédli si unikátní výstavy. Zanedlouho přijde na řadu pokračování. Již 10. dubna začíná filmový cyklus *Výstavy v kině*, kdy se díky moderním filmářským technologiím 3D a 4K může divák seznámit s přelomovými díly světových malířů tak, jak jim to návštěva muzea neumožňuje.

„Pro členy spolku se zaplaceným ročním příspěvkem platí při zakoupení alespoň tři vstupenek na různé představení při jednom nákupu sleva 130 korun na každou vstupenku a spolek uhradí zbylou částku,“ upozornila Havelková.

VÝSTAVY V KINĚ

- 10. dubna Botticelli:** Inferno
- 15. května Bosch:** Zahrada pozemských rozkoší
- 5. června Goya:** Visions of Flesh and Blood
- 26. června Michelangelo:** Láska a smrt

Návrhy a připomínky vítány

Program spolku zajišťují členové výboru. Aby byla jeho činnost co nejatraktivnější, uvítali by návrhy a připomínky. „Spolek by se pak určitě stal mnohem atraktivnějším a zajímavějším pro laickou i odbornou veřejnost a rozhodně by přispěl i k větší popularizaci výtvarného umění,“ domnívá se Havelková.

CHCETE MUZEION DO SCHRÁNKY? STAŇTE SE ČLEMEM SPOLKU PŘÁTEL MUZEA UMĚNÍ.

SPOLEK PŘÁTEL MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC PŘIHLÁŠKA DO SPOLKU PŘÁTEL MUZEA UMĚNÍ OLOMOUC

JMÉNO:
ADRESA:
PSČ:
DATUM NAROZENÍ:
E-MAIL:
TEL.:
DATUM PŘIHLÁŠENÍ:

OZNAČTE TYP ČLENSTVÍ:

- ČLEN | 400 Kč
- STUDENT (15–26 LET) | 200 Kč
- SENIOR (NAD 60 LET) | 200 Kč
- RODINNÉ ČLENSTVÍ (2 DOSPĚLÍ, 2 DĚTI) | 500 Kč

PLATBU ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ LZE ROZLOŽIT DO DVOU PATEB (PRVNÍ – DO 30. ČERVNA, DRUHÁ – DO 30. ŘÍJNA)

INFORMACE SI PŘEJI ZAŠÍLAT:

- POŠTOU
- E-MAILEM

PŘIHLÁŠKU LASKAVĚ ODEVZDEJTE V POKLADNĚ MUZEA UMĚNÍ OLOMOUC NEBO ZAŠLETE NA ADRESU:

**Spolek přátel Muzea umění
Muzeum umění Olomouc
Denisova 47, 771 11 Olomouc**

PŘIHLÁŠKU LZE VYPLNIT TAKÉ ELEKTRONICKY NA WWW.OLMUART.CZ

Oživení muzea

Od zimy do jara

Edukační oddělení připravuje každý měsíc řadu dílen, nebo chcete-li workshopů, komentovaných prohlídek a animací. Určeny jsou dětem, mládeži, dospělým i celým rodinám. Cestu k tvorbě a umění návštěvníkům zprostředkují lektoři: Marek Šobán, Hana Lamatová, Anna Šubrtová, Michala Soukupová a David Hrbek.

Hledání podoby. Kdo najde anděla?

Animace Hany Lamatové a Marka Šobána.

Výroba autorského ručního papíru s Julií Kačerovskou
Rodinný workshop

Nové ve starém

Komentovaná prohlídka Anny Šubrtové z cyklu *Dílo měsíce*

Soukromé ve veřejném

Animace pro dospělé navazující na komentovanou prohlídku

Andělský (ne)mysl

Animace Hany Lamatové pro mateřské školy

Žehlička + Papír = Anděl

Workshop s Veronikou Doutlíkovou k výstavě *Šumění andělských křídel* (teplocitlivá koláž)

KAVÁRNU ROZŠUMĚLA ANDĚLSKÁ KŘÍDLA

Moře a kontinenty nahradila křídla

Nejvíce zastoupena byla fotografie. A mezi oceněnými byla i Lenka Kučerová z Ivanovic na Hané. Právě její snímek s modroztloutou strukturou se stal i motivem pro pozvánku na vernisáž výstavy vítězných prací. Má zajímavou historii.

„Byli jsme s kamarádem v lese na procházce a objevili jsme v něm starý včelín, který byl udělaný z nákladního automobilu Robur. Měl na sobě asi pět nátěrů, a jak to časem oprýskávaly, vznikaly na něm takové zajímavé motivy,“ popsala Kučerová. Z jejich fotografií vznikl i odysseovský cyklus. Připadalo mi to jako moře a kontinenty, připomnělo mi to Odysseovo bloudění a cestu domů, boje a hledání – jako v životě,“ řekla amatérská fotografka z vyškovského fotoklubu Orion, která vyrábí i vlastní fotošperky. Přiznala, že na výstavě v Muzeu umění chodí ráda. O soutěži se dozvěděla z facebooku a jeden snímek, připomínající křídlo, do ní zaslala. Ocenění ji překvapilo. „Moc často nesoutěžím, fotím si pro sebe, málokdy s tím jdu ven,“ dodala.

Socha prozření

Sochu anděla zaslal do soutěže Petr Zámečník z Bartošovic v Orlických horách. „Tělo tvoří dřevorezba, reliéf z modřínového dřeva, křídla jsou ze starých oken, historických, která jsem repasoval a do nich jsem zasadil fotky z naší krajiny, Orlických hor. Já to tak vystavuji, ve starých oknech,“ uvedl Zámečník.

Je původem truhlář, ale pracoval i na restaurování památek – zámečky, kostelíky i nábytek a k tomu vyřezával. „Ale protože jsem ztrácel zrak, tak jsem toho musel nechat. Teď po operaci jsem po dlouhých letech zase začal,“ řekl Zámečník.

Jako první vyřezal Máří Magdalénu pro místní kostel a jinak běžně vystavuje svá díla každý rok. „Pořádám výstavy amatérských výtvarníků pro záchranu kostela na Vrchní Orlici. Ale vystavoval jsem i na zámku ve Kvasinách nebo U Apolináře v Praze,“ konstatoval

Ve čtyřech uměleckých disciplínách mohli tvůrci a milovníci umění soutěžit v hledání či zpodobnění andělů. Soutěž provázela výstavu *Šumění andělských křídel* a vyznačovala se kvalitou i zaujetím. Většina vítězných prací vyla od poloviny února vystavena v kavárně Amadeus Arcidiecézního muzea.

„Překvapilo nás, jak velké množství lidí se přihlásilo,“ komentoval situaci hlavní organizátor soutěže Marek Šobán z edukačního oddělení. Podle něj porotu nakonec překvapila i samotná díla. „Rozmanitost materiálů u plastik a žánrová pestrost ve fotografické kategorii,“ uvedl příklady Šobán.

Porota se nakonec shodla na tom, že u vybraných oceněných děl nebude stanoveno pořadí. „Žádné první, druhé, třetí místo protože každý výtvarník měl své kvality,“ řekl Šobán.

Zámečník. O soutěži se dozvěděl z vysílání v Českém rozhlasu Olomouc i z Dvojky. „Poslouchám obě stanice a na obou to bylo,“ dodal.

Andělé z papíru

Původem operní pěvec Vladimír Třebický z Olomouce uspěl v soutěži se svými pracemi z papíru. „Některé věci s anděly jsem měl v hlavě delší čas, ještě před soutěží a dokonce před samotnou výstavou, která mě nabudila. Proto jsem měl některé výtvarky v době vyhlášení soutěže už hotové,“ naznačil Třebický.

„S papírem pracuji hlavně proto, že mám málo místa, kde bych to dělal. Je to z nouze ctnost. Navíc protože to ani nijak nesmrdí,“ poznamenal ke své technice. „Baví mě to. Vše si musím napřed důkladně proporčně připravit, když se začne stříhat, už to musí sedět,“ prozradil svůj grif. Přesto i jeho ocenění nakonec překvapilo.

Kosti, vlasy a zlato = anděl

Anděly, éterické bytosti patrně bez skeletu, vyrobila Ludmila Vašková z rybních líných kostí. „Dělala jsem to spontánně, nevěděla jsem, že k tomu bude nějaká soutěž. Když jsem vařila rybí polévku a vytahovala maso, tak mi ty rybí kosti přišly tvarově zajímavé. A napadlo mě, že by se daly zpracovat. Napřed jsem vyráběla takové rybičky,“ popsala svůj tvůrčí proces.

A protože kosti měla více, zjistila, že by z nich mohl být i anděl. Některé vyrobila spontánně, jiné po vyhlášení soutěže. Použila i šupiny, perforovaný papír nebo svoje vlasy. „Pak mě napadlo použít i plátkové zlato, které jsem koupila ve výtvarných potřebách. To používám někdy na své obrázky,“ přidala výtvarnice z Rožnova pod Radhoštěm. „Na kosti se ale nespécializuji, moje výtvarná činnost nemá žádné břehy, spíš mě zaujal ten tvar,“ uvedla Vašková.

O soutěži se dozvěděla přímo na výstavě, ale nebyť manželka, který ji připomněl poslední termín na poslední chvíli, ani by ji nestihla. „Byla to filigránská práce,“ podotkla.

Peny sbírala za mlada jen na pěveckých soutěžích, ve výtvarné oblasti to je pro ni vzácnost.

Oceněný Vladimír Třebický.

Všechny práce se na výstavu nevešly a všichni autoři na vernisáž dorazit nemohli, ale atmosféra byla výtečná. Postarali se o to svým dílem i herci ze stacionáře DC90, kteří předvedli poetickou koláž ze Skácelových textů.

Odměnou 22 oceněným autorům, počítáme-li kolektivní dílo za jednoho autora, byly kromě publicity i diplomy, publikace, katalogy a plakáty.

VÝSLEDKOVÁ LISTINA SOUTĚŽE

Kresby, malby, kombinované techniky

I. KATEGORIE – Oliver Topič, Kryštof Weissgarber, Antonie Anna Luhanová

II. KATEGORIE – Lukáš Kos

III. KATEGORIE – Jan Novotný, Vojtěch Nejeschleba, Blanka Kristová, Johana Hrušková

IV. KATEGORIE – Vladimír Třebický

Objekty

Asociace TRIGON Ostrava – Poruba: Pavel Čupka, Přemysl Hrtůň, Marcela Lyčková, Simona Závodná, Ivana Živčáková, Jarmila Rozsypalová, Markéta Remešová, Iveta Podmolová, Kateřina Lexová, Roman Stoniš

Ivana Sedláčková, Petr Zámečník, Ludmila Vašková

Fotografie

David Macháček, Iva Višíňková, Lenka Kučerová

Literatura

II. KATEGORIE – Pavla Breburdová

III. KATEGORIE – Nikola Jauerníková

IV. KATEGORIE – Kamila Štěpánková

Hudební skladba

Květa Fridrichová

Součástí vernisáže bylo představení DC90.

RAKETA

ČASOPIS PRO DĚTI CHYTRÝCH RODIČŮ

ČÁRKA A KOULEK

KOČKA A PES, KTERÍ SPOLU BYDLÍ NA PŮDĚ JEDNOHO PAVLAČOVĚHO DOMU.

Nastal podzim. Venku přišlo a Koulek s Čárkou se otráveně dívali z okna. „Dneska by ani psa nevyhnal,“ utrousil Koulek a plácnul sebou o matraci. „Pojď, zahrajeme si lodě,“ pravila kočička. Vzali si čtverečkový papír a každý zalezl do svého kouta, aby na sebe navzájem neviděli. Koulek byl s umístěním svých bojových lodí a parníků hotov v cuku letu, ale Čárka na svém papíře vykreslovala cosi tak dlouho, až pes samou nudou usnul. Když se probudil, byla kočička pryč. Chvilí hledal, zda se mu jen neschovala. Tady na půdě měla spoustu možností. Podíval se pod křeslo, prozkoumal uzounký prostor pod skříní a nahlédl i do roury prastarého gramofonu na kliku, na který se tu už několik desítek let jenom prášilo. Zkoušel na ni volat, ale neozývala se. Nakonec jeho oči zabloudily na Čárčin bojový plán. Vůbec nevypadal jako ten jeho. Nenačkreslila ani ponorky, ani parníky, ba dokonce ani pramičku. Místo toho celou mřížku hustě popsal řadou nesmyslných písmen. Pod mřížkou stál vzkaz pro Koulka: „Musela jsem si odběhnout, ale až se vrátím, něco ti přinesu. To tě určitě potěší. Zatím můžeš vyluštit malou hádanku. Když vyškrtáš všechny uvedené souřadnice, dokážeš shora dolů přečíst, co to bude.“

ZAČERNI SOUŘADNICE A ZJISTI, CO KOČIČKA PŘINESE:

A3, B9, C1, D6, E2, A8, C5, E4, B2, A1, E1, A5, E8, D9,
A2, E3, C6, B4, D2, C8, A4, E7, C9, B6, D4, A7, C3, E5

Když se Čárka vrátila, měl už Koulek vylušeno. Oprašoval starý přístroj a promazával pérka. Měl obrovskou radost, když zjistil, že stále funguje. S Čárkou pak tancovali až do večera... (na Elvise:-)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	J	S	Á	M	L	G	U	B	R
B	A	R	M	T	O	B	F	O	C
C	E	N	I	O	Y	X	V	K	H
D	O	Š	U	X	D	X	E	S	F
E	L	D	N	W	M	K	P	Q	U

A3 B9 C1 D6 E2 A8 C5
E4 B2 A1 E1 A5 E8 D9
A2 E3 C6 B4 D2 C8 A4
E7 C9 B6 D4 A7 C3 E5

PUBLIKACE Muzea umění Olomouc

K zakoupení v pokladně
nebo v e-shopu
na adrese **muo.cz**

Arcidiecézní muzeum
Olomouc | Průvodce
Olomouc Archdiocesan
Museum | Guidebook
150 Kč

Uhlem, štětcem, skalpelem...
Sbíрка kresby
Muzea měni Olomouc
400 Kč

Sial
700 Kč

Olomoucká obrazárna IV
750 Kč

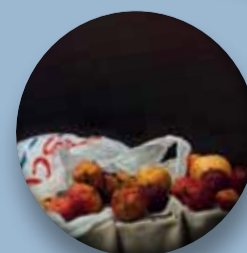
Na pierwszy rzut oka
Wybór z czeskiej fotografii
XX i XXI wieku
160 Kč

Jiří Šalamoun
aneb představitelné
pohledy na svět
770 Kč

Palác Muzea umění
v Olomouci
100 Kč

Placky k výstavám
15 Kč

MUZEJNÍ NOC

19. května 2017

Nevšední zážitek!

